

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	47997 Політологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47997
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Цебенко Олег Олександрович, Кополовець Роман Володимирович, Ярош Оксана Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.05.2021 р. – 21.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Politologiya/Politologiya_vidomosti_pro_samootsiniuvannia.pdf
Програма візиту експертної групи	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Politologiya/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

У Харківському національному педагогічному університеті імені Г.Сковороди (ХНПУ) підготовка фахівців за спеціальністю 052 Політологія відбувається за трьома освітніми рівнями. Підготовка докторів філософії здійснюється як продовження функціонування аспірантури. ОНП «Політологія» розроблена у 2016 р. і постійно оновлювалася внаслідок рекомендацій стейхолдерів. Усього за 2017-2021 рр. на ОНП «Політологія» на час акредитації навчається 19 здобувачів: на очній денній (11), очній вечірній (4), заочній (4). Гарантом ОНП є професор випускової кафедри політології, соціології та культурології, д. політ. н., проф. Г. Куц. Освітній процес на ОНП, освітня та наукова складові програми відповідають нормативним вимогам. Відбір і прийом здобувачів на навчання здійснюється на конкурсній основі без дискримінаційних ознак та згідно розміщених у публічному доступі правил прийому. Зміст ОНП, її освітні компоненти та програмні результати, відповідають науковим інтересам аспірантів, сприяють їх належній підготовці до дослідницької та викладацької діяльності. Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямам досліджень наукових керівників. Практична підготовка реалізується через ОК 4 Прикладна політологія в сучасних політичних реаліях, ОК 5 Політичні інститути та процеси, ОК 7 Політична аналітика та політичне консультивання в умовах глобального розвитку, ОК 8 «Науково-викладацька практика». Під час акредитаційної експертизи було перевірено достовірність інформації наданої у відомостях про самооцінювання, перевірено відповідну документацію, проаналізовано інформацію отриману на зустрічах із фокус-групами, що дало можливість зробити висновок про належний рівень організації освітнього процесу. ОНП третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 052 «Політологія» та процес її реалізації справляє позитивне враження. В університеті та на ОНП враховується принцип студентоцентризму. Програма має перспективи розвитку у регіоні, оскільки за третім освітньо-науковим рівнем у Харківській області здобувачів готують лише два ЗВО: ХНУ імені В.Каразіна і ХНПУ імені Г.Сковороди. ОНП має чітко сформульовану мету, що відповідає місії та стратегії ЗВО. На інституційному рівні університет має і продовжує вдосконалювати систему забезпечення якості освіти, здатну реагувати на виклики і зміни.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЗВО продемонстрував злагоджену роботу усіх структурних підрозділів, мотивацію надавати освітні послуги на належному рівні та вдосконалюватись. НПП ОНП мають як теоретичну, так і практичну підготовку, належний фаховий рівень для забезпечення освітнього процесу. ЕГ встановила динаміку збільшення обсягу наукової складової у освітньому процесі на ОНП. На ОНП і у ЗВО налагоджена стала співпраця із регіональними ЗВО, ГО, медіа структурами, органами місцевого самоврядування. ЗВО активно впроваджує дистанційні форми навчання, у тому числі й на ОНП, зокрема на платформі Moodle із 2016 року та має спеціальний підрозділ із дистанційної освіти. ЗВО надає можливості для підвищення кваліфікації НПП та з дистанційної освіти, також у ЗВО функціонує Тренінговий центр. ЕГ з'ясувала наявність попиту для випускників програми на регіональному ринку праці, у тому числі й у ЗВО Харківської області. Деякі випускники ОНП вже працюють у закладах вищої освіти (О.Поліщук, Ю.Тяпкіна) та громадських об'єднаннях (Т.Андрієвський, А.Воронков). На ОНП налагоджені сталі відносини із роботодавцями та ГО, зокрема ГО «Держава і я», Харківське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Т.Г.Шевченка. У ЗВО зараховуються здобутки отримані у неформальній освіті, що урегульовано відповідним положенням. У ЗВО є Рада з якості освіти та Наукова рада, а також розгалужена система інституційного забезпечення якості освіти. На ОНП відбуваються разові захисти дисертаційних робіт, зокрема у 2021 році відбулось 3 захисти здобувачів, що свідчить про належний рівень наукової спроможності НПП та ЗВО загалом. Позитивні практики ЗВО постійно переглядає зміст ОНП із залученням стейхолдерів. У ЗВО існує практика викладання навчальної дисципліни навіть у випадку наявності на ній одного здобувача, що свідчить про студентоцентристську орієнтованість освітнього процесу. Гарант є членом редакційної колегії фахового видання із політичних наук у Республіці Польщі, має досвід викладання у ЗВО РП, є експертом Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти. НПП мають пільги щодо публікацій у наукових журналах, що видаються у ЗВО. ЗВО надає можливість навчатись на англійській мові безкоштовно для усіх учасників освітнього процесу. У ЗВО є дитяча кімната, де можна під наглядом лишити дитину як для викладачів, так і для здобувачів. У ЗВО є можливість безкоштовного тестування на Ковід-19. НПП і здобувачі ОНП популяризують політичну освіту у регіоні та сприяють підвищенню рівня суспільно-політичної обізнаності громади.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Низький рівень інтернаціоналізації здобувачів та НПП на ОНП. Низький рівень залучення професіоналів-практиків до навчального процесу на ОНП. У здобувачів 2-3 року навчання низька публікаційна активність у фахових виданнях та відсутність спільних публікацій наукових керівників із здобувачами. Для відвідувачів сайту ЗВО навігація не є зручною. Недостатньо через освітні компоненти ПР у ОНП щодо професійної кваліфікації 473 Менеджери (управителі) у сфері надання інформації. Відсутність аналітичного центру, лабораторії або наукового гуртка із вивчення сучасних суспільно-політичних процесів, питань безпеки. У здобувачів ОНП відсутнє цілісне розуміння щодо алгоритму вирішення конфліктних ситуацій, а також норм і правил щодо популяризації академічної доброчесності. Рекомендації ЕГ рекомендує удосконалити ОНП по досягненню балансу освітньої та наукової складової ОНП 052 Політологія. Посилити через освітні компоненти та програмні результати професійну кваліфікацію 1473 Менеджери (управителі) у сфері надання інформації, зазначену у ОНП, а також СК5 Здатність

використовувати професійно-профільні знання щодо надання управлінських послуг у сфері публічного менеджменту, експертизи мас-медіа, політичного консалтингу. Зважаючи на автономію ЗВО, ЕГ рекомендує запровадити рейтингування НПП, кафедр, адміністрації ЗВО із публічним відзначенням та преміюванням кращих у рейтингу. ЕГ рекомендує запровадити подвійне керівництво здобувачами, користаючись, зокрема, досвідом ДонНУ імені В.Стуса та активніше розвивати галузеву партнерську співпрацю на ОНП із зарубіжними університетами. Запровадити на ОНП викладання дисциплін іноземними мовами, зокрема англійською. Зважаючи на цілі ОНП ЕГ вважає за доцільне у перспективі створити аналітичний центр або лабораторію із вивчення сучасних суспільно-політичних процесів, питань безпеки для посилення програмних результатів, посилення академічних навиків та soft skills. ЕГ вважає, зважаючи на міжнародні перспективи розвитку ОНП, завершити розробку сайту ЗВО англійською мовою та спростити навігацію. ЕГ радить вивчити досвід ЗВО, зокрема НУ «Кієво-Могилянської Академії», щодо запровадження у перспективі програми подвійного диплому із закордонними університетами. Зважаючи на автономію ЗВО ЕГ рекомендує створити Школу гарантів. Залучати професіоналів-практиків до освітнього процесу, використовувати чинні угоди про співпрацю та залучати практиків на умовах сумісництва до навчального процесу, виходячи із фінансових можливостей ЗВО. Посилити академічну мобільність та міжнародну грантову діяльність для НПП та здобувачів. ЕГ вважає за доцільне на сайті ЗВО запровадити рубрику вакансій від роботодавців для випускників. ЕГ рекомендує розширити підходи та тлумачення до академічної доброчесності серед здобувачів, не зосереджувавши увагу виключно на профілактиці плагіату та за можливості увести освітній компонент із академічної доброчесності на ОНП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія ЗВО відповідає педагогічному профілю університету і зазначена як «формування освіченого українця шляхом вдосконалення змісту науково-методичного супроводу якості педагогічної освіти і фундаментального оволодіння навчати та виховувати інших» (<http://hnpu.edu.ua/uk/polityka-u-sferi-yakosti>). ЗВО позиціонує себе як лідера освітнього, наукового й інноваційного розвитку Харківського регіону згідно сформульованої візії. У ЗВО прийнята Стратегія розвитку Харківського педагогічного університету імені Г.Сковороди на 2021-2025 рр. (наказ ректора від 04 січня 2021 р. №1-ОД) (<https://bit.ly/2Td9k9e>). У стратегічних напрямках розвитку ЗВО зазначена наукова та інноваційна діяльність, що слугує обґрунтуванню наявності у ХНТУ імені Г.Сковороди освітньо-наукових програм. Мета ОНП 2020 р. визначена у підготовці кваліфікованих фахівців у галузі політології, зорієнтованих на збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, у контексті набуття ними теоретичних знань та практичних умінь і навичок, оволодіння професійними компетентностями щодо освітньо-наукової, дослідницької та практичної діяльності у межах відповідної галузі; забезпечення консультативних заходів у період виконання ними конкретних наукових досліджень з підготовки та захисту дисертації, що відповідає місії, візії та стратегічним напрямкам ЗВО. ОНП «Політологія» була сформована у 2016 р., базується на нормативній базі та потребах ринку праці. Розробники програми, оновлюючи ОНП, залишали її мету незмінною, наголошуючи на єдиній програмі підготовки докторів філософії із політології, яка поєднує актуальну для прикордонного та прифронтового регіону політологічну проблематику у двох взаємодоповнюючих контекстах: політико-прикладному та інформаційно-безпековому. До розробки ОНП залучались стейхолдери, зокрема професор ХНУСГ імені П.Василенка О.Воронянський, професор ХНЕУ імені С.Кузнеця О.Кузь, депутат Харківської обласної ради К.Курашова. Освітньо-наукова програма містить усі необхідні структурні компоненти відповідно до «Положення про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bitly.su/yts1PYb>) та оприлюднена на веб-сайті ЗВО <https://bit.ly/3hWQCgh> ОНП ґрунтується на стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти (ESC), нормативних вимогах Закону України «Про вищу освіту».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО постійно реагує на зовнішні та внутрішні виклики, ОНП кожного року оновлювалась. ОНП 2016-2021 рр. розміщені у публічному доступі. Перегляд відбувався за участю усіх основних стейкхолдерів: здобувачів, НПП, роботодавців, інституційних структур ЗВО. Документи, надані гарантом свідчать про те, перегляд ОНП є постійною щорічною нормою. У обговоренні змісту ОНП брали участь роботодавці, зокрема І.Поліщук, проф. Національної

юридичної академії імені Я.Мудрого, О.Воронянський, проф. Харківського національного технічного університету сільського господарства імені П.Василенка, здобувачі Т.Андрієвський, Ю.Тяпкіна. Їх пропозиції щодо перегляду змісту та заміни дисциплін вільного вибору, пропозиції щодо включення до ОНП нових дисциплін, підсилення безпекової складової у ОК ОНП, запровадження постійного анкетування здобувачів було враховано (протокол №7 від 10.02. 2017 р.; №6 від 18.01.2018 р.; №7 від 14.02. 2019 р.; №12 від 26.06.2020 р.) (<https://bit.ly/3i15eLK>). У ЗВО проводяться анкетування щодо якості надання освітніх послуг. 18 опитаних аспірантів 052-Політологія (2019-2020 рр.) за результатами опитування, свідчать про їх в цілому позитивну оцінку (61% більше задоволений, ніж не задоволений, 39% цілком задоволені) за критерієм відповідності освітніх послуг на ОП Вашим очікуванням оцінку про рівень організації, зміст та забезпечення освітнього процесу в аспірантурі ХНПУ імені Г.С.Сковороди. <https://bit.ly/34tqWje>. У ЗВО запроваджений механізм аналізу та моніторингу ОП. Процес анкетування щодо внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів у ЗВО адмініструють Відділ менеджменту і моніторингу діяльності (<https://bit.ly/3uqHVNh>) та Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua/>) Документи системи управління якістю у публічному доступі (<https://bit.ly/3hWRjGp>). ЗВО продемонстрував практики регулювання процесом управління надання якості освітніх послуг.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час зустрічі з представниками роботодавців експертною групою були встановлені факти співробітництва із іншими ЗВО. У ЗВО поступово збільшують наукову складову у всіх ОНП університету, про що зазначила на зустрічі із ЕГ завідувач відділу аспірантури і докторантури ХНПУ І.Разуменко. Проектна група при розробці та перегляду ОНП, як засвідчила Гарант, вивчала досвід ЗНУ імені В.Каразіна, НУ «Львівська політехніка», КНУ імені Т.Шевченка, хоча зміст освітньої програми і навчальних планів у ОНП відрізняються від вище згаданих, розробники та залучені стейкхолдери наголошують на результативності ОНП, запропонованої ЗВО. Зарубіжний досвід вивчення освітніх програм охопив освітні програми Познанського університету та Природничо-гуманітарного університету у м.Седльце. Гарант ОНП безпосередньо вивчала досвід вище згаданих ЗВО, про що зазначила ЕГ під час візиту. Вивчений досвід інших ЗВО був покладений у ОК 8 Науково-викладацька практика, ОК-4 Прикладна політологія в сучасних політичних реаліях, ОК-7 Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку) ВД1 Міжнародна та регіональна безпека в умовах сучасного світового порядку, ВД2 Політична та інформаційна безпека у сучасному світі. У Стратегії розвитку Харківського педагогічного університету імені Г.Сковороди на 2021-2025 рр. (наказ ректора від 04 січня 2021 р. №1-ОД) розміщена електронна адреса, пропозиції щодо змін можна надсилати у відділ менеджменту та моніторингу ЗВО, що доводить факт готовності ЗВО до розвитку.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Робоча група із розробки ОНП у зв'язку із відсутністю стандарту підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти 052 Політологія при визначенні результатів навчання дотримувалась дескрипторів Національної рамки кваліфікації. Програмні результати ОНП «Політологія» у цілому відповідають 8 рівню Національної рамки кваліфікації (НРК). Форма атестації здобувачів вищої освіти, зазначена у ОНП, відповідає проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ступенем доктор філософії й передбачає захист дисертації на здобуття вищої освіти за ступенем «доктор філософії».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Політологія» мають визначені та сформульовані у відповідності до Стратегії розвитку ХНПУ. Залучення стейкхолдерів до формування цілей та ПРН є реальним. ЗВО постійно реагує на зміни, ОНП кожного року оновлювалась. До перегляду ОНП залучаються усі основні стейкхолдери: роботодавці, здобувачі, НПП, інституційні структури ЗВО. Освітня програма та навчальний план мають динаміку щодо зменшення освітньої складової на користь наукової. Розробники ОНП вивчають поточну суспільно-політичну ситуацію регіону, ринок праці та інкорпують її у цілі ОНП. Освітні послуги по підготовці кадрів за ОНП 052 Політологія у Харківській області надають лише два університети, тому на регіональному ринку праці є значний попит на випускників програми. На ОНП щороку є конкурсний добір. Випускники ОНП мають перспективи працевлаштування у регіоні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Зміст освітньо-наукової програми дещо перевантажений освітньою складовою. Із чотирьох років навчання три роки здобувачі задіяні у навчальному процесі. На ОНП відсутня програма подвійного диплому. ЕГ рекомендує: Удосконалити ОПН щодо досягнення балансу освітньої та наукової складової ОНП 052 Політологія, керуючись побажаннями внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, вивчивши досвід інших ОНП зарубіжних та вітчизняних ЗВО. Знайти можливості для запровадження у перспективі програми подвійного диплому на ОНП, якщо розробники та стейкхолдери бачитимуть у цьому підвищення якості надання освітніх послуг та конкурентноздатності на ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи узгодженість за усіма під критеріями критерію 1, керуючись наведеними сильними сторонами і позитивними практиками, недоліками, що не є суттєвими, а також рекомендаціями щодо подальшого удосконалення ОНП у контексті критерію 1 експертна група дійшла висновку, що ОНП спеціальності 052 Політологія відповідає рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП 052 Політологія знаходяться у вільному доступі (<https://bit.ly/3ivJTdD>) на офіційному сайті ЗВО. Порівняльний аналіз ОНП «Політологія», затверджених у 2016 р., 2017 р., 2018 р., 2019 р. дає можливість зробити висновок про постійний перегляд програми на запит стейкхолдерів із метою її вдосконалення. ОНП зазначених років не зазнавали кардинальних змін. ОНП 2020 р. суттєво оновилась. Обсяг освітньої складової ОНП «Політологія» 2020 року становить 50 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам законодавства України, а саме ст.5 Закону України «Про вищу освіту». Стандарт вищої освіти за цією спеціальністю відсутній. Позитивом є те, обсяг навчального навантаження здобувачів за роки їх підготовки зменшується у освітній складовій на користь наукової. Обсяг освітніх компонентів становить 37 у кредитах ЄКТС. Обсяг кредитів за вибором здобувачів становить 13 кредитів, тобто 26% від загального обсягу кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітні компоненти ОНП «Політологія» є логічно пов'язаними між собою, структуровані змістовно та у контексті загального часу навчання за семестрами та роками навчання та дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Виважений підхід до оптимізації обсягу освітньої складової із 60 ОНП у 2017 р. до 50 кредитів ЄКТС ОНП 2020 р.. Навчальний триває три роки із чотирьох. За результатами зустрічі із фокус-групами ЗВО і група забезпечення планують зменшити освітню складову на користь наукової, таким чином вивільнивши більше часу для наукової роботи здобувача. До цього підходу схвально ставляться здобувачі, про що вони зазначили на зустрічі із ЕГ. Зміст ОНП «Політологія» включає необхідні компоненти згідно п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій: 1) здобуття глибоких знань із спеціальності у 1.2. Цикл освітньо-наукової (теоретичної та практичної) підготовки: у ОНП 2017, 2018, 2019 забезпечують ОК5 Історія та теорія політичної науки, ОК6 Прикладна політологія, ОК 7 Політичні інститути та процеси; у ОНП 2020 – ОК3 Історія та теорія політичної науки, ОК4 Прикладна політологія, ОК5 Політичні інститути та процеси, ОК 6 Методологічні засади, категорії та принципи наукового політологічного дослідження, ОК7 Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку; 2) оволодіння загальнонауковими компетентностями (У ОНП 2017, 2018, 2019 – ОК1 Світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень, ОК 2 Філософія, ОК 3 Академічно і професійно-орієнтоване спілкування (англійське / німецьке / французьке), ОК 4 Педагогіка вищої школи; ОНП 2018, 2020 – ОК1 Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проєктів, ОК2 Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійське / німецьке / французьке). ЕГ відзначає, що ОНП 2020 р. більше орієнтована на здобуття професійних компетентностей. Цикл 1.1 загальнонаукової, гуманітарної та мовної підготовки ОНП займає 10 кредитів із 50

кредитів ЄКТС, тобто 20% від загального обсягу, а у ОНП 2017 р. 26 із 60 кредитів, тобто 43%. Провівши докладний аналіз ОНП в частині «Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП» та «Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми», та звіту само оцінювання ЕГ дійшла до висновку, що ОК структуровані відповідно до цілей ОНП та у сукупності забезпечують досягнення ПРН, хоча потребують посилення, зокрема СК5. Здатність використовувати професійно-профільовані знання щодо надання управлінських послуг у сфері публічного менеджменту, експертизи мас-медіа, політичного консалтингу. Потребує посилення у ОК зазначена у ОНП придатність до працевлаштування, зокрема на посаду 1473 Менеджери (управителі) у сфері надання інформації.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОНП «Політологія», НП, відомостей про самооцінювання, структурно-логічної схеми дозволив встановити, що вони відповідають предметній області спеціальності 052 Політологія і забезпечують формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, сприяють досягненню програмних результатів навчання. Зміст ОНП має чітку структуру, матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання складають логічну, взаємопов'язану систему. Аналіз робочих програм та силабусів навчальних дисциплін дозволяє зробити висновок, що всі програмні результати навчання та компетентності, які визначені ОНП, забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонентів. Відповідність предметній області спеціальності реалізується у вивченні низки ОК. У ОНП 2017, 2018, 2019 предметну область забезпечують ОК5 Історія та теорія політичної науки, ОК 6 Прикладна політологія, ОК 7 Політичні інститути та процеси; у ОНП 2020 – ОК3 Історія та теорія політичної науки, ОК4 Прикладна політологія, ОК Політичні інститути та процеси 5, ОК 6 Методологічні засади, категорії та принципи наукового політологічного дослідження, ОК7 Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку. А також ОК8 Науково-викладацька практика. ОНП переглядається щороку, 2020 року зазнала суттєвих змін, що є позитивом, оскільки намагається відповідати науковій тематиці здобувачів. Зокрема уведений ОК 7 Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку. Освітні компоненти, які за змістом не відповідають предметній області спеціальності, відсутні.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється у відповідності до Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук введено в дію 12.05.2016р., оновлено у березні 2021 р. (<https://bit.ly/3vvW1Pl>). На фокус-групах ЕГ з'ясувала, що індивідуальну освітню траєкторію здобувачі формують при вступі, а також щороку на наступні навчальні роки. В усіх, розроблених від 2016 р. ОНП дисципліни вільного вибору становлять не менше, ніж 25%. Пропоновані дисципліни вільного вибору мали досить широкий перелік, хоча були обмежені переліком навчальних дисциплін у додатку до навчального плану. Наразі ЗВО пропонує Перелік дисциплін вільного вибору для здобувачів першого, другого і третього навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти. Каталог дисциплін вільного вибору розміщений у вільному доступі (<https://bit.ly/3vvsGow>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план містить практично орієнтовані ОК, які дозволяють досягнути компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. У ОНП 2017, 2018, 2019 предметну область забезпечувала ОК 6 Прикладна політологія, ОК 7 Політичні інститути та процеси; у ОНП 2020 – ОК4 Прикладна політологія, ОК 5 Політичні інститути та процеси, ОК7 Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку. Інтегральну компетентність, а саме здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати ключові теорії і методи політичних досліджень та аналізу політики у експертно-аналітичній, політико-організаційній, консультаційній, викладацькій і громадській сфері практичної професійної діяльності; а також планування, організація, проведення та презентація результатів наукового дослідження в обраній площині актуальної політологічної проблематики забезпечують ОК 3, ОК 4, ОК 5, ОК 6, ОК 7, ОК 8. А також у ОНП усіх років наявна науково-викладацька практика (9 кредитів), яка забезпечує формування практичних навичок для проведення викладацької діяльності в ЗВО.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОНП «Політологія», ознайомлення з робочими програмами навчальних дисциплін та результати зустрічей з фокус-групами дають підстави ЕГ стверджувати, ОНП дозволяє здобувачам вищої освіти набути в період навчання softskills, що обумовлені цілями ОНП та перспективами подальшої професійної діяльності. Формування необхідних соціальних навичок (softskills) забезпечується відповідними освітніми компонентами: ЗК1 Здатність до виявлення та постановки актуальних проблем, використання наукової методології щодо їхнього вирішення забезпечується ОК 3-8; ЗК2 Уміння системного мислення, критичного аналізу, генерування ідей, встановлення причинно-наслідкових зв'язків та мобілізація творчих здібностей в науково-дослідницькій діяльності – ОК1, 3,5,6,7, 8; ЗК3 Знання і дотримання стандартів наукової діяльності та принципів академічної доброчесності – ОК 1,6,7,8; ЗК4 Здатність до використання наукової термінології у мовленнєвій та письмовій комунікаціях державною та іноземною мовами – ОК 1-8, ЗК5 Вміння аргументовано представляти власну точку зору в науковому академічному дискусії, громадській комунікації, під час проведення навчальних занять – ОК 1,2,3,7,8; ЗК 6 Здатність до розробки та виконання науково-дослідних проєктів – ОК 1,4,7,8, ЗК 7 Здатність до збору наукової інформації, її систематизації, аналізу та узагальнення з використанням новітніх інформаційних технологій – ОК 1,4,7,8; ЗК 8 Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи – ОК1,7,8; ЗК9 Здатність до налагодження співпраці та обміну інформацією з вітчизняними та іноземними науковими співтовариствами – ОК 1,2,7,8; ЗК 10 Здатність до самоорганізації та оптимального розподілу часу в процесі наукової діяльності – ОК 1,7,8. Під час зустрічей із фокус-групами, ЕГ змогла переконалися про наявні можливості опанування та розвитку soft skills за ОНП. Так, здобувачі вищої освіти зазначили, що беруть участь у конференціях, круглих столах, де мають можливість продемонструвати навички наукової комунікації та представити результати своїх досліджень широкій науковій спільноті державною та іноземними мовами. ЕГ відзначає позитивний момент, що здобувачі softskills можуть набувати на заходах, які активно провадить ЗВО і до якого залучені здобувачі та НПП ОНП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. При розробленні та оновленні ОНП брались до уваги вимоги ДСТУ ISO 9001:2015. Зміст ОНП ураховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» та «Національної рамки кваліфікацій».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Нормативні вимоги щодо строків підготовки докторів філософії в аспірантурі становить чотири роки, обсяг освітньої складової ОНП підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС (ч.6, ст.5 Закону України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. № 1556-VII). Зазначені строк і обсяг дотримано у розроблені ОНП і навчального плану спеціальності 052 – Політологія. Згідно з ОНП та навчальним планом, строк підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 – Політологія становить чотири роки, обсяг освітньої складової ОНП становить 50 кредитів (1500 годин), 37 кредитів (1110 годин) з яких відведено на обов'язкові навчальні дисципліни, 13 кредитів (390 годин) – на дисципліни вільного вибору аспіранта. На самостійну роботу відведено 820 годин, що становить 67 відсотків від загального обсягу освітньої складової ОНП. Обсяг освітньої програми та освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів та сприяє досягненню цілей та програмних результатів. На зустрічі із ЕГ із адміністративним персоналом був заявлений намір про зменшення обсягу освітньої програми із 50 кредитів до 40. ЕГ встановила, що фактичне навантаження надає можливість досягнути цілі і програмні результати.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Практики дуальної освіти на ОНП відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОНП «Політологія» має чітку структуру. Освітні компоненти, включені до освітньо-наукової програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія» відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура ОНП передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Каталог дисциплін вільного вибору наявний у вільному доступі. Організація освітнього та наукового процесу за ОНП сприяє формуванню у аспірантів всіх

необхідних компетентностей для здійснення професійної наукової, викладацької та практичної дослідної діяльності. ОНП «Політологія» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На ОНП здобувачі дещо перевантажені освітньою складовою, яка не заважає досягти поставлених цілей і програмних результатів. На ОНП відсутня дуальна освіта.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на узгодженість між усіма під критеріями Критерію 2, керуючись сильними сторонами, позитивними практиками, недоліками, що не є суттєвими й можуть бути швидко усунені та підходом, орієнтованим на удосконалення Експертна група дійшла висновку, що ОНП 052 Політологія відповідає рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Умови прийому вступників, вимоги до них, перелік необхідних документів та інші правила та процедури вступу здобувачів містяться у відповідних документах за посиланням (<https://bit.ly/3wFke5R>) Вступники складають вступні іспити зі спеціальності, філософії та іноземної мови, за програмою, що відповідає рівню В2. Рейтинг вступників до аспірантури є у вільному доступі (<https://bit.ly/3vvGVJv>). У разі подання документів на участь у конкурсному відборі особами із інвалідністю, то ЗВО зазначає, що забезпечує відповідні умови для проходження вступних випробувань згідно Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, що ратифікована Законом України (<https://bit.ly/34tUf1L>). Є розділ на сайті Порядок супроводу осіб із особливими освітніми потребами (<https://bit.ly/2RSx81I>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Додаткова програма та критерії оцінювання додаткового вступного випробовування для вступників розміщена у вільному доступі (<https://bit.ly/2R6yOEw>). Програма та критерії оцінювання критерії оцінювання додаткового вступного випробовування для вступників до аспірантури за спеціальністю 052 подані без деталізації критеріїв оцінювання. За іспит виставляється не оцінка, а зараховано/не зараховано і надається рекомендація про можливість подальшої участі у конкурсному відборі (<https://bit.ly/3fs21Tw>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання здобутих в інших закладах освіти регулюються «Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди отриманих у неформальній освіті» (<https://bit.ly/3gHuZzJ>). Доступність документу забезпечується відкритим доступом на офіційному веб-сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/uk>). Практики застосування на ОНП щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, відсутні. На ОНП здобуває освіту громадянка України, яка у минулому мала статус міжнародної біженки. За її словами, озвученими під час зустрічі ЕГ із здобувачами, на цій освітній програмі повністю задоволена рівнем надання освітніх послуг, розробляє саме ту наукову тему, яка відповідає її науковим інтересам. Освітнє середовище на ОНП дозволило їй швидко інтегруватись у освітній та науковий процес.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У період 2018-2020 рр. здобувачі третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 052-Політологія (серед них Ю.Тяпкіна, І.Вербицька, М. Жезняк) пройшли курси підвищення кваліфікації в навчально-науковому центрі сучасних технологій формування професійної компетентності на базі Горлівського інституту іноземних мов (МОН України) м.Бахмут за спеціальною короткостроковою програмою «Політична іміджологія» (1 кредит ЄКТС). У відповідності до вказаних положень (<https://bit.ly/3gHuZzJ>) їм були зараховані результати навчання (10% від загального обсягу кредитів передбачених ОНП). На зустрічі із студентським самоврядування здобувач А.Божко, який повідомив, що пройшов тренінг по медичній грамотності, який був йому зарахований у обов'язковому освітньому компоненті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Рейтинг вступників до аспірантури є у вільному доступі. У ЗВО забезпечуються права та можливості для проходження вступних випробувань для осіб із інвалідністю. У ЗВО існує положення та практика зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На думку ЕГ недоліком є те, що програма та критерії оцінювання критерії оцінювання додаткового вступного випробування для вступників до аспірантури за спеціальністю 052 подані без конкретизації самих критеріїв. За іспит виставляється не оцінка, а зараховано/не зараховано і надається рекомендація про можливість подальшої участі у конкурсному відборі (<https://bit.ly/3vvGnn5>). ЕГ рекомендує деталізувати критерії оцінювання для забезпечення вступної кампанії.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на узгодженість за усіма підкритеріями Критерію 3, керуючись підходом, орієнтованим на удосконалення, сильним сторонам та позитивним практикам, експертна група дійшла висновку, що освітня програма та освітня діяльність на ОНП 052 Політологія відповідає рівню В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання на ОНП «Політологія» здійснюється за денною, вечірньою та заочною формами навчання. Освітній процес реалізується у формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота здобувачів вищої освіти, науково-педагогічна практика, контрольні заходи. Форми та методи навчання і викладання визначені. Контактні години побудовані у формі лекцій, семінарів, бесід, дискусій, роботи з науковими джерелами та консультацій. За результатами аналізу експертами додатків до відомостей про самооцінювання (табл. 1, табл. 3), робочих програм навчальних дисциплін, а також під час співбесіди з НПП і здобувачами зроблено висновок про відповідність методів навчання і викладання програмним результатам навчання. Здобувачі освіти та представники студентського самоврядування під час зустрічей відзначили, що освітній процес відповідає їх інтересам та потребам, та забезпечується на належному рівні. Навчання та викладання здійснюються на основі студентоцентрованого підходу, думка здобувачів враховується. Про це свідчить врахування думки здобувачів при формуванні ОП (аспіранти входять в робочу групу ОП), виборі тематики досліджень, активна їх участь у формуванні політики якості

та об'єктивності системи оцінювання. Результати опитувань здобувачів (<https://bit.ly/2RMAybe>) показали високий рівень задоволення методами викладання і навчання та врахування потреб та думки здобувачів ОП при організації освітнього процесу. Викладачі підтримують висловлення власної думки здобувачами з дискусійних питань, заохочують обговорення проблемних аспектів навчальних дисциплін під час занять, організують дебати та дискусії під час викладання дисциплін. На кафедрі регулярно проводяться відкриті заняття, що підтверджено графіком відкритих занять кафедри політології, соціології та культурології. Представники відділу аспірантури та докторантури відзначили періодичність перевірок освітнього процесу. У результаті спілкування із фокус-групами здобувачів та представниками студентського самоврядування було встановлено належний рівень залученості аспірантів до наукової, культурно-виховної, просвітницької діяльності. Під час карантину навчальний процес було перебудовано та організовано дистанційне навчання через платформи Zoom, Viber, е-пошту, систему Moodle тощо. Під час інтерв'ю здобувачі зазначили про належний рівень викладання предметів на ОП та проведення їх згідно графіку навчального процесу. Важливим аспектом освітнього процесу є науково-педагогічна практика, під час якої здобувачі ОП можуть отримати практичні навички викладання та наукової роботи. Під час інтерв'ю із аспірантами було підтверджено свободу вибору тематики дослідження а також забезпечення вільного вибору частини дисциплін на ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачам ОНП на початку вивчення дисциплін надаються для ознайомлення силабуси, у яких детально розписані основні складові навчального процесу, вимоги до вивчення дисципліни, компетентності, а також методика та характер оцінювання. Описи дисциплін виставлені у вільному доступі, тому здобувачі ОП можуть вільно з ними ознайомитись. Фокус-група аспірантів підтвердила інформування їх щодо змісту силабусів у навчальному процесі та отримання їх від викладачів на початку вивчення дисципліни. Інформація про дисципліни, що викладаються на цій ОНП розміщена у відкритому доступі (<https://bit.ly/3i05tGF>). При аналізі сайту, ЕГ встановила, що з деяких дисциплін циклу вибіркових не виставлено силабусів та робочих програм(лише презентація курсу)на сайті ЗВО, тому ЕГ рекомендує виставити ці документи у вільному доступі. Фокус-група аспірантів підтвердила своєчасне надання інформації з боку НПП на першому занятті щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Здобувачі цієї ОНП відмітили належну роботу відділу аспірантури, гаранта, завідувача кафедри та наукових керівників зі своєчасного та прозорого інформування їх щодо усіх питань освітнього процесу шляхом організації зустрічей з відділом аспірантури, донесення необхідної інформації на засіданнях кафедри, публікації інформації у відкритому доступі на сайті ХНПУ та соціальних мережах, повідомленнях у вайбер групі та через наукових керівників. Експертами було переглянуто всі робочі програми навчальних дисциплін та висловлено рекомендації щодо актуалізації рекомендованої літератури згідно з новітніми дослідженнями в цій галузі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В освітньому процесі на ОНП використовуються результати досліджень викладачів та здобувачів освіти. Тематика наукових досліджень викладачів кафедри корелює із тематикою індивідуальних завдань та тем дисертаційних робіт здобувачів ОНП, що надає їм можливість долучитися до досліджень, які проводять фахівці кафедри. Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що під час взаємодії із здобувачами та випускниками ОНП, вони демонструють належні теоретичні та практичні знання і навички. На факультеті наявний збірник наукових праць «Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки», яке на даний момент не є фаховим виданням але входить науково-метричних баз Index Copernicus та Eriч+, однак під час інтерв'ю гарант ОНП зазначив про підготовку документів щодо ререєстрації видання у якості фахового видання. Щорічно здобувачі ОНП залучаються до науково-практичної конференції «Соціалізація молоді в сучасних соціально-політичних контекстах», що проводиться факультетом. Аспіранти залучені до виконання наукової кафедральної тематики «Соціалізація особистості в сучасних соціокультурних і соціально-політичних контекстах» (зареєстрована в УкрІнтеі 0119U101645), з чим корелюється тематика їх дисертацій та наукових напрацювань. В ході спілкування із фокус групами аспірантів та НПП, ЕГ було встановлено, що вони залучаються до заходів, що проводяться кафедрою та ЗВО. Також здобувачі беруть участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, що підтверджено сканованими копіями змісту наукових конференцій. У ОП передбачена науково-педагогічна практика (ОК 8), під час якої здобувачі покращують педагогічну майстерність та наукову діяльність. Основною ціллю ОНП є написання та захист дисертаційного дослідження. Забезпечення навчання через дослідження реалізовується шляхом досягнення програмних результатів навчання. На запит ЕГ було надано список публікацій здобувачів, а також програми конференцій, до котрих залучались слухачі ОНП Політологія: А.Разметаєв (7 публікацій); Д.Кологило (1); Г.Нечаєва (3); Б.Будяньський (1); Е. Сафі Баян Максед Салех (10); І.Свистун (5); М.Жезняк (5). Лише частина здобувачів бере участь у конференціях та має публікації. У ЗВО існує Рада молодих вчених, однак при спілкуванні із головою цієї структури було зазначено, що представники цієї ОП не є її членами, тому ЕГ рекомендує провести мотиваційні заходи з метою більш активного залучення аспірантів до активної участі у Раді. Також на даній кафедрі в рамках цієї ОП відсутні проблемні групи/наукові гуртки/науково-дослідні центри.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У навчальному процесі викладачі застосовують свої наукові доробки, авторські підручники для формування лекційного матеріалу, що було підтверджено поданою інформацією у Таблиці 2 відомостей про СО про викладацький склад та у розмові із фокус-групою викладачів. Підбір викладачів за ОНП здійснювався з урахуванням їх наукової діяльності та фаховості викладання. Також, в ході спілкування із НПП та здобувачами ОНП, було встановлено, що досвід отриманий під час міжнародних та внутрішньодержавних стажувань, тренінгів, наукової діяльності, впроваджується в освітній процес. Гарант ОП зазначила, що вивчається зарубіжний та український досвід цієї ОП та враховується при перегляді ОП. Передбачена навчальним планом вибіркова дисципліна «Мас-медіа та політика» (із 2019 – «Мас-медіа та політика: сучасні проблеми») (<https://bit.ly/3t9b4ww>), яку викладає доцент Ю.Данько (<https://bit.ly/3p48dnV>), базується на результатах його кандидатської дисертації «Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: політологічний вимір». За результатами викладання гарант Г.Куц в Інституті суспільних наук і безпеки Природничо-гуманітарного університету в місті Седльце (Польща) навчальних курсів з безпекової проблематики, було розроблено навчальні курси «Політична та інформаційна безпека у сучасному світі» і «Міжнародна та регіональна безпека в умовах сучасного світового порядку». У ході спілкування із роботодавцями, було встановлено, що вони надавали рекомендації щодо впровадження в ОНП дисциплін, пов'язаних із соціальними комунікаціями та безпековою сферою, оскільки це актуалізується потребою навичок випускників цієї ОП в контексті із межуванням Харківської області із РФ та зоною бойових дій. Дана рекомендація була врахована ЗВО при розробці ОНП. Під час спілкування із представником начальника відділу менеджменту і моніторингу діяльності університету, було встановлено, що дана структура здійснює постійний моніторинг змісту ОП та надає рекомендації щодо її оновлення. Згідно даних, наведених у таблиці 2 СО НПП стажуються у інших зарубіжних та вітчизняних ЗВО; беруть участь у конференціях, результати яких впроваджують у освітній процес. Під час інтерв'ю, НПП заявили, що результати їх стажування та наукової діяльності впроваджуються в освітній процес, кращі практики надаються здобувачам ОНП. Експертам було представлено усі робочі програми навчальних дисциплін (таблиця 1 СО). У робочих програм список рекомендованої літератури потребує актуалізації.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ЗВО питання міжнародної академічної мобільності регулюється «Положеннями про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3gB1GBA>), Стратегією інтернаціоналізації ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/2S8m9kv>), функціонує Центр міжнародного співробітництва і міжнародної освіти (<https://bit.ly/3c1pCbF>). Під час інтерв'ю із керівником Центру міжнародного співробітництва і міжнародної освіти було зазначено про систематичні семінари щодо пропагування міжнародної академічної мобільності серед здобувачів ЗВО та цієї ОНП. Здобувачі ОНП мають публікації у закордонних наукових виданнях, беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях, у міжнародних заходах, що проводяться на базі ХНПУ, в заходах, що проводяться під егідою ОБСЄ. Під час спілкування із НПП, керівниками аспірантів та здобувачами ОНП було встановлено, що аспіранти не беруть участь у міжнародній академічній мобільності (в зв'язку з ситуацією із пандемією). На ОНП відсутні практики участі у міжнародній грантовій діяльності. Викладачі проходять міжнародні стажування та беруть участь у програмах підвищення кваліфікації. Зокрема, У 2015-2016 рр. гарант Г.Куц була візит-професором у Інституті суспільних наук і безпеки Природничо-гуманітарного університету в м. Седльце, Польща. Також Тарарак О. В. пройшла у 2018 р. пройшла стажування у Вищій лінгвістичній школі, Польща. Експерти пересвідчилися у наявності договорів про міжнародну співпрацю з зарубіжними університетами (<https://bit.ly/2SD6h9K>). Здобувачі та викладачі ЗВО можуть знайти інформацію про можливості міжнародної мобільності та гранти. Завідувачка бібліотеки ХНПУ у ході інтерв'ю зазначила, що ЗВО надає НПП та здобувачам освіти безкоштовний доступ до публікацій в базі даних Scopus та Web of Science. Однак, деякі напрямки інтернаціоналізації на ОНП потребують вдосконалення. ЕГ було встановлено, що дисципліни, які викладаються іноземними мовами, відсутні, тоді як ОНП виграла би від впровадження такого елементу у освітній процес, враховуючи, що на ОНП є аспірантка іноземного походження. ЕГ не встановила випадків міжнародної академічної мобільності здобувачів ОНП, тому ЗВО варто посилити інформування та залучення студентів до міжнародних програм. Також, ЕГ у ході спілкування із НПП встановлено, що грантова діяльність практично відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Освітній процес забезпечується належним рівнем викладання. Навчання та викладання здійснюються на основі студентоцентрованого підходу та відповідають принципам академічної свободи. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів прозора та своєчасно доводиться до здобувачів ОП. Враховується думка роботодавців при оновленні ОП та навчальних планів. Відповідність методів навчання і викладання програмним результатам навчання. Впровадження НПП досвіду, здобутого в результаті стажувань та наукової діяльності в освітній процес. НПП мають публікації у журналах, що індексуються у Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

НПП не повною мірою використовують можливості інтернаціоналізації, що існують, зокрема шляхом участі в програмі Еразмус+ та інших програмах міжнародної мобільності. Рекомендовано проводити більш систематичну роботу із організації міжнародних стажувань НПП та систематизувати роботу із міжнародною грантовою діяльністю. ЕГ було встановлено, що дисципліни, які викладаються іноземними мовами, відсутні, тоді як ОНП виграла б від впровадження такого елемента у освітній процес, враховуючи, що на ОНП є аспірантка іноземного походження. Рекомендовано мотивувати викладачів НПП до відвідування безкоштовних курсів англійської мови, що є безкоштовними у ЗВО, з метою здобуття сертифікату B2 та розробки ОК іноземною мовою. Відсутня систематична робота із міжнародною грантовою діяльністю. Рекомендація НПП та здобувачам посилити міжнародну грантову діяльність, організувати систематичні міжнародні стажування НПП та аспірантів використовуючи широкі міжнародні контакти ЗВО. Публікаційна активність аспірантів потребує активізації, зокрема у зарубіжних журналах, тому рекомендується науковим керівникам активізувати цей напрям роботи. У ЗВО існує Рада молодих вчених, однак аспіранти цієї ОНП не беруть активної участі у її заходах, тому рекомендується більш активно залучати їх до її заходів. На даній кафедрі в рамках цієї ОНП відсутні проблемні групи/наукові гуртки/науково-дослідні центри, тому ЕГ рекомендує посилити роботу у цьому напрямку та організувати такі об'єднання при кафедрі політології, соціології та культурології.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на узгодженість за усіма підкритеріями Критерію 4, виявленими сильними сторонами, позитивними практиками, зважаючи на недоліки, що є несуттєвими, керуючись підходом, орієнтованим на удосконалення, експертна група дійшла висновку, що ОНП 052 Політологія відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Вивчивши надані ЗВО документи ЕГ було встановлено, що контрольні заходи та оцінювання здобувачів за даною ОНП регламентуються «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3aJQJaq>). Під час фокус-груп із здобувачами та науково-педагогічним персоналом було з'ясовано, що у межах навчальних дисциплін використовуються найчастіше наступні форми та методи оцінювання: письмові контрольні роботи, написання рефератів, аналітичних довідок та есе. Основними формами поточного контролю є іспити та заліки під час яких здійснюється перевірка відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам обов'язкових і вибіркових дисциплін згідно до робочої навчальної програми. Двічі на рік (у лютому та червні) здобувачі звітують про процес написання дисертаційного дослідження. Чіткість та зрозумілість освітнього процесу, форми контролю, методи оцінювання доносяться науково-педагогічним персоналом до здобувачів на першому (другому) лекційному занятті. Під час фокус-групи із здобувачами дану інформацію підтверджено та не зафіксовано жодної скарги зацим компонентом. Відсутність скарг та рівень задоволення навчальним процесом також верифіковано шляхом аналізу опитувань здобувачів спеціальності «052 – Політологія» (за 2019-2020 н.р), де 77, 8 % респондентів цілком задоволені щодо врахування їхньої думки у контексті організації навчального процесу, 16,7% - відмітили, що вони скоріше задоволені, а 5,6% - не змогли визначитися із відповіддю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній. Проте аналіз наданих документів та робота у фокус-групах засвідчила, що атестація здобувачів відбувається у формі публічного захисту дисертаційного дослідження за умови успішного виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. У результаті успішного захисту здобувачі присуджується науковий ступінь доктора філософії з політичних наук. За даною ОНП наявна практика успішного проходження атестації, а саме захисту дисертаційного дослідження здобувачами Ю. Тяпкіною та Т.

Андрієвським. Аспіранти звітують про виконання індивідуального плану на кафедрі політології, соціології і культурології двічі на рік (у лютому та червні). Надані ЗВО документи, а саме індивідуальні плани та плани дисертаційних робіт А.Лешко, М.Жезняк, Е.Сафі Баян Макад Салех, А. Разметаєва підтверджують, що здобувачі дотримуються вимог, що передбачені індивідуальним планом, а також планом наукової роботи та успішно пройшли атестацію. У випадку невиконання здобувачем без об'єктивних причин індивідуального плану за рік навчання, він відраховується із аспірантури у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3aJQJaq>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основним документом університету, яким регулюються процедури проведення контрольних заходів, є «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С.Сковороди» (<https://bit.ly/32RZhbc>). Об'єктивність екзаменаторів до проведення контрольних заходів забезпечується дотриманням Етичного кодексу ХНПУ (<https://bit.ly/3eAcafq>), Кодексу академічної доброчесності (<https://bit.ly/3xt6352>), стандартів, процедур та професійної етики передбачених Антикорупційною програмою ХНПУ (<https://bit.ly/3gFKSab>). Процедурою запобігання та врегулювання конфліктів інтересів займається Комісія з етики та управління конфліктами (<https://bit.ly/3dTlx6H>). У разі виникнення конфлікту інтересів будь-який учасник ОНП має право звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою. Після надходження заяви секретар Комісії повідомляє зацікавлених сторін про дату, час та місце проведення засідання Комісії. Рішення Комісії оформлюються протоколом. За результатами розгляду справи Комісія впродовж двох робочих днів формує письмовий висновок щодо наявності або відсутності фактів порушення конфлікту інтересів. Здобувачі ОНП, які отримали в ході екзаменаційної сесії незадовільні оцінки, мають право на ліквідацію академічних заборгованостей. Графік складається завідувачем відділу аспірантури і докторантури не пізніше, ніж за тиждень після закінчення терміну екзаменаційної сесії та доводиться до відома екзаменаторів та здобувачів (п. 6.7. «Положеннями про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди»). Відповідно до пункту 6.8.2 «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С.Сковороди» якщо здобувач не погоджується з результатом підсумкового оцінювання, який отримав під час семестрової підсумкової атестації, він має право в день оголошення результатів підсумкового оцінювання звернутися до завідувача відділом аспірантури і докторантури з відповідною апеляційною заявою. Не пізніше ніж на наступний день апеляційна комісія до якої входять завідувач відділом аспірантури, завідувач кафедри за якою закріплена освітня дисципліна та представники групи забезпечення ОНП на закритому засіданні проводить обговорення результатів та приймає відповідне рішення. Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол із висновками про оцінювання екзаменаційних відповідей здобувача підписується всіма членами апеляційної комісії, які брали участь у засіданні. Результати апеляції оголошуються здобувачеві відразу після закінчення розгляду апеляційною комісією, про що здобувач особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії. ЕГ під час зустрічі з фокус-групою здобувачів не отримала жодного підтвердження наявних випадків порушення під час проведення контрольних заходів чи наявного конфлікту інтересів на даній ОНП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Усі аспекти, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються наступними нормативними документами: Кодексом академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3xt6352>), Положенням про комісію з питань академічної доброчесності (<https://bit.ly/3aYvRZ>), Етичним кодексом ХНПУ імені Г. С. Сковороди (<https://bit.ly/3eAcafq>), Декларацією про дотримання академічної доброчесності в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3vmJrkV>), а також Інструкцією про порядок перевірки дисертацій аспірантів і докторантів на наявність академічного плагіату (<https://bit.ly/3nuV46w>). Зауважимо, що під час фокус-груп із здобувачами, науково-педагогічним персоналом та адміністрацією університету підтверджено, що ведеться системна популяризація академічної доброчесності через інформування здобувачів впродовж навчального року, проводяться різного роду заходи: публічні лекції, тренінги, вебінари. До прикладу 23 жовтня 2020 року на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти проводиться конкурс есе «Моя академічна доброчесність». 2 листопада 2020 р. відбувся вебінар «Академічна доброчесність: теорія та практика». Учасниками онлайн-заходу стали переважно здобувачі PhD та професорсько-викладацький корпус ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 16 лютого 2021 року відбулося засідання ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. Проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності пані С. Бережна і голова Ради молодих учених О. Башкір особливу увагу приділили грантовій та проектній діяльності, принципам реалізації академічної доброчесності в ЗВО. Відповідно до пункту 4.4 Кодексу академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.

Сковороди за порушення академічної доброчесності у наукових та навчально-методичних роботах для НПП та здобувачів призначаються такі види академічної відповідальності: 1) проведення додаткової перевірки на наявність академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник; 2) відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник академічної доброчесності. Для НПП, що порушили принципи академічної доброчесності відповідно до Кодексу академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Комісія додатково може обмежити право здійснювати наукове керівництво аспірантом чи виступати рецензентом наукових робіт строком від одного до трьох років.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Розроблена нормативна база чітко регламентує контрольні заходи та об'єктивність екзаменаторів. ЗВО популяризує академічну доброчесність, цей принцип наскрізно закладений у основні положення, згідно яких відбувається освітній процес. Позитивні практики. Використання технічного сервісу «Unicheck», який є безкоштовним для здобувачів ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У здобувачів відсутнє цілісне та системне розуміння, щодо вирішення конфліктних ситуацій, а також норм і правил щодо популяризації академічної доброчесності. Рекомендація. ЕГ рекомендує розширити підходи та тлумачення до академічної доброчесності серед здобувачів, не акцентуючи увагу винятково на профілактиці плагіату та увести освітній компонент із академічної доброчесності на ОНП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на узгодженість за всіма підкритеріями Критерію 5, наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендаціями щодо подальшого удосконалення ОНП у контексті критерію 5, а також керуючись підходом, орієнтованим на удосконалення, експертна група дійшла висновку, що ОНП 052 Політологія відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті аналізу зведеної інформації про НПП, які забезпечують реалізацію ОНП, додаткових відомостей, а саме документів про освіту, науковий ступінь/вчене звання, наукових та навчально-методичних праць, документів стосовно підвищення кваліфікації (в тому числі і у формі стажування), ЕГ встановила належний рівень її кваліфікаційних якостей. ЕГ проаналізувала таблицю відповідності НПП конкретній дисципліні та встановила відповідність наукових публікацій, інших наукових видань та інших здобутків предметній галузі. Усі основні НПП випускової кафедри мають науковий ступінь кандидата та доктора наук. На кафедрі політології, соціології та культурології на постійній основі працює 13 викладачів, з яких 4 доктори наук та 8 кандидатів наук (<https://bit.ly/3vvlKHK>). ЕГ зазначає, що академічна кваліфікація НПП забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Фаховість викладання засвідчує наявність наукових ступенів та професійних навичок у НПП, які забезпечують викладання за ОНП. Особливо слід позитивно підкреслити відповідність основної сфери наукових досліджень НПП із дисциплінами, які вони викладають на ОНП (Таблиця 2 СО). Варто зазначити, що всі викладачі, задіяні до реалізації освітньої програми, мають необхідний досвід роботи та фаховий рівень. Високий рівень викладання підтверджують і наданими ЕГ результатами анонімного анкетування студентів (<https://bit.ly/2TkYz4t>). Також, під час проведення онлайн бесід, аспіранти підтвердили якісний фаховий рівень викладання предметів на цій ОНП. Проте, варто звернути увагу на те, що підвищення кваліфікації НПП за ОНП повинні містити більш систематичний характер та включати широку тематику актуальних питань міжнародних відносин (Згідно аналізу таблиці 2, пунктів, що стосуються стажування).

Також ЕГ рекомендує посилити індивідуальну та колективну грантову діяльність НПП, оскільки така складова практично відсутня, що було встановлено ЕГ в ході інтерв'ю із НПП та аналізу таблиці 2 СО.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регулюється Статутом ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://bit.ly/3vkZnUL>) та «Положеннями про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/2R4lWyo>). Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО та фокус-групою викладачів було обговорено та підтверджено обізнаність щодо порядку та процедури конкурсного відбору. Також, НПП та адміністрація підтвердили необхідність обговорення кандидатур та відповідне голосування на засіданнях кафедр, факультетів та вчених радах ЗВО при конкурсному відборі на посади. Не було зафіксовано будь яких зауважень від НПП щодо відкритості та прозорості конкурсного відбору. Викладачі наголосили на високих критеріях відбору на посади науково-педагогічних працівників та підтвердили обов'язкову процедуру читання відкритих лекцій перед обранням на посаду та відповідності іншим критеріям на відповідну посаду НП. Оголошення про конкурс на заміщення вакантної посади проводиться публічно і є відкритим до участі усіх бажаючих кандидатів. Такі оголошення публікуються на сайті ХНПУ ім. Г. Сковороди (<https://bit.ly/3fRWVPA>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з роботодавцями О.Кузьом, Л.Новіковою, І.Поліщуком, О.Воронянським, К.Курашовою, О.Строновою, В.Воротинським було підтверджено, що вони консультують гаранта щодо сучасних тенденцій розвитку предметної області та компетентностей, якими повинні володіти здобувачі вищої освіти, надано позитивні відгуки щодо фахової підготовки здобувачів цієї ОНП. Під час інтерв'ю роботодавці відмітили необхідність підготовки фахівців цієї ОНП для потреб регіонального ринку праці в контексті затребуваності спеціалістів напрямку соціально-політичних комунікацій у зв'язку з розміщенням регіону у близькості до країни агресора. Роботодавці відмітили їхню активну співпрацю з кафедрою політології, соціології та культурології ХНПУ у рамках науково-практичної взаємодії. Представник роботодавців І.Поліщук входить у робочу групу ОНП, та відмітив, що вносив пропозиції на розгляд кафедри щодо даної ОП, які були враховані. Також роботодавці зазначили, що вони проінформовані щодо їхньої можливості рекомендацій щодо покращення цієї ОНП П та навчальних планів та зазначили, що були присутні на засіданнях кафедри та надавали рекомендації щодо впровадження нових дисциплін на ОНП. Під час зустрічей з представниками роботодавців було відзначено їхню зацікавленість у випускниках цієї ОНП. Під час інтерв'ю із гарантом ОНП та завідувачем кафедри політології, соціології та культурології було зазначено про періодичне залучення роботодавців до перегляду ОНП та внесення рекомендацій. У підтвердження цього ЕГ були надані сканкопії витягів протоколів: протокол №7 від 10 лютого 2017 р.; протокол №6 від 18 січня 2018 р.; протокол №7 від 14 лютого 2019 р.; протокол №12 від 26 червня 2020 р. Відповідні рекомендації були заслухані на засіданнях кафедри та враховані при перегляді ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО оприлюднювати на сайті факультету вакансії для випускників за напрямом підготовки, організувати тренінги та ворк-шопи із роботодавцями з метою здобуття практичних навичок. ЗВО також вартувало би організації стажування науково-педагогічних кадрів на виробничих базах з метою отримання практичного досвіду та впровадження його в освітній процес.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО має практику залучення професіоналів-практиків та експертів до освітнього процесу, зокрема аудиторних занять. У ході спілкування із гарантом ОНП було зазначено, що на ОНП проводились публічні лекції із залученням аспірантів, зокрема у 2020 р. відбулася зустріч із Олегом Кузьом (тема виступу «Сучасні глобалізаційні процеси: інформаційно-безпековий ракурс»); 9 жовтня 2019 р. відбулася зустріч із Поздняковою-Кирбятською Е.Г. (тема: «Взаємодія органів державної влади з органами місцевого самоврядування в Україні»); 16 квітня 2019 р. відбулася зустріч аспірантів із Поліщуком І. О. (тема: «Вибірчі технології в електоральному полі сучасної України»); 11 жовтня 2018 р. відбулася зустріч Наконечного В. В. (тема виступу: «Реформа децентралізації влади в сучасній Україні: проблеми та перспективи»); 12 травня 2017 р. виступ Воротинського В. В. (тема виступу: «Політичне маніпулювання в Інтернет-просторі»). Також, в ході спілкування із Гарантом ОНП та роботодавцями було зазначено, що аспіранти залучаються до спільних наукових заходів. Проаналізувавши інтерв'ю керівника відділу кадрів та з результатів самоаналізу ЕГ було встановлено, що до викладання на ОНП не залучаються викладачі-практики (за сумісництвом). ЕГ рекомендує (за можливості) долучити до навчального процесу на ОНП викладачів, які мають практичний досвід роботи.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процедура підвищення кваліфікації та стажування НПП ХНПУ ім. Г. Сковороди регламентуються «Положеннями про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3vvIvep>), у якому визначені основна стратегія ЗВО щодо професійного розвитку викладачів. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що задіяні у ОП відбувалось під час стажування в університетах Польщі та інших ВНЗ України - Харківський регіональний інститут державного управління при Президентіві України (І.Денисенко, О. Безрук, ЮДанько), Інститут безпеки Природничо-Гуманітарного університету (м. Седльце, Польща) (Г.Куц). На сайті ХНПУ ім. Г. Сковороди можна знайти інформацію підвищення кваліфікації та стажування НПП (<https://bit.ly/34yICN>) де подані можливі варіанти міжнародних стажувань та перспективи грантової діяльності. Частина викладачів освітньої програми має сертифікати та свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років. Ця інформація була підтверджена на зустрічі ЕГ із академічним персоналом та зазначена у таблиці 2 звіту про СО, а також підтверджена сертифікатами. При аналізі тематики стажувань та курсів підвищення кваліфікації, зазначених у таблиці 2 звіту про СО, ЕГ встановила, що наукові інтереси викладачів та тематика курсів, які вони викладають співпадають із предметною областю їхніх наукових стажувань. В ЗВО існує Рада молодих вчених ХНПУ (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/rada-molodyh-uchenyh>), де молоді науковці мають можливість науково розвиватись. У ЗВО є можливість вступу НПП до докторантури за цією ОНП з метою здобуття вищого наукового ступеня (<https://bit.ly/3uxbuxl>). На сайті Центру міжнародного співробітництва та міжнародних зв'язків НПП можуть знайти інформацію про міжнародні програми стажувань (<https://bit.ly/3hWUw8V>). При спілкуванні із НПП було зазначено, що результати та досвід стажувань та курсів підвищення кваліфікації допомагають їм у професійному розвитку та впроваджується у навчальному процесі. У ЗВО існують безкоштовні лінгвістичні курси з англійської та турецької мови. Оскільки на ОНП відсутні предмети, що викладаються іноземними мовами, а є здобувачі іноземного походження, які володіють англійською, ЕГ рекомендує ЗВО стимулювати НПП кафедри політології, соціології та культурології ХНПУ щодо вивчення іноземних мов, з метою викладання предметів англійською мовою а також здобуття міжнародних сертифікатів рівня B2. У ЗВО ведеться обговорення розробленого проєкту «Положення про рейтингове оцінювання діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди», його розміщено на сайті Університету (<https://bit.ly/3fRXlWa>). Прийняття такого положення допоможе ЗВО краще оцінити рівень професійної кваліфікації НПП при відборі на роботу.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Питання розвитку викладацької майстерності у ЗВО регламентується: «Положенням про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди». У ЗВО також здійснюється загальноуніверситетський конкурс «Людина року». Щорічно, згідно підсумків роботи за різними напрямками, в Університеті визначаються кращі науково-педагогічні працівники за різними номінаціями, що було підтверджено під час інтерв'ю із НПП. Також здійснюється рейтингування кафедр ЗВО та визначаються та нагороджуються «Краща кафедра за загальним рейтингом», «Краща кафедра зі створення цифрового контенту», «Краща кафедра з профорієнтаційної роботи», «Краща кафедра з науково-дослідної роботи». За підсумками 2020 року за результатами анкетування кращим «Викладачем очима аспірантів» став завідувач кафедри політології, соціології та культурології Безрук О.О. (підтверджено сканкопією). У 2015 році був Лауреатом Іменної стипендії імені Василя Назаровича Каразіна (гуманітарні науки) Харківської обласної державної адміністрації в галузі науки серед видатних і обдарованих молодих науковців. Представники НПП Університету щорічно (із 1998 р.) беруть участь в Обласному конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена». У 2020-му р. брала участь у номінації «Гуманітарні дисципліни» докт. філос.наук, професор кафедри політології, соціології та культурології І.Радіонова. Г. Куц нагороджена у 2018 р. вищою державною нагородою Орден Княгині Ольги III ступеня. У ХНПУ проводяться різноманітні тренінги, метою яких є підвищення викладацької майстерності НПП. Зокрема в структурі ЗВО існує Науково-навчальна лабораторія дистанційної освіти, яка, за словами його керівника, забезпечує навчання НПП навичок дистанційного навчання. Під час інтерв'ю НПП зазначили проходження тренінгів із дистанційного навчання. В структурі ЗВО є Інститут інформатизації освіти (<https://bit.ly/3vs7UWq>), який проводить тренінги для НПП із використання системи Moodle. Під час інтерв'ю із керівником Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників і менеджменту освіти ХНПУ було встановлено, що НПП можуть проходити курси підвищення кваліфікації з метою підвищення власної педагогічної майстерності. У процесі спілкування з викладачами ЕГ та представником бухгалтерії дізналась про грошове преміювання НПП за досягнення у науковій та інших сферах. НПП підтвердили отримання ними премій за ті чи інші досягнення. У ЗВО створені можливості та подана інформація щодо міжнародної грантової діяльності та міжнародної академічної мобільності, однак кафедра політології, соціології та культурології не повною мірою використовує ці переваги ЕГ рекомендує ЗВО посилити комплекс заходів по мотивації НПП щодо більш ширшого залучення до міжнародних стажувань, подач заявок на міжнародні гранти.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. Наявна система рейтингування кафедр викладачів. НПП за своєю академічною та професійною кваліфікацією, тематикою публікацій та стажувань відповідають освітнім компонентам, які вони забезпечують на цій ОП. Викладацька майстерність відзначена рядом грамот державного та

університетського рівня. Наявна широка система структурних підрозділів, що забезпечують розвиток професійної майстерності НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Підвищення кваліфікації НПП за ОП повинні містити більш систематичний характер та включати широку тематику актуальних питань міжнародних відносин (Згідно аналізу таблиці 2, пунктів, що стосуються стажування). Також ЕГ рекомендує розробити чіткий план-графік стажувань НПП кафедри з метою проходження систематичних стажувань. ЕГ рекомендує посилити індивідуальну та колективну грантову діяльність НПП, оскільки така складова практично відсутня, що було встановлено ЕГ в ході інтерв'ю із НПП та аналізу таблиці 2 СО. ЕГ рекомендує ЗВО оприлюднювати на сайті Університету вакансії для випускників за напрямом підготовки. ЕГ рекомендує організувати тренінги та воркшопи із роботодавцями з метою здобуття практичних навичок. ЗВО також вартувало би організації стажування науково-педагогічних кадрів на виробничих базах з метою отримання практичного досвіду та впровадження його в освітній процес. В ході спілкування із представником відділу кадрів та з результатів самоаналізу було встановлено, що до викладання на ОП не залучались викладачі-практики (за сумісництвом), тому ЕГ рекомендує(за можливості) покращити даний напрям. Оскільки на ОП відсутні предмети, що викладаються іноземними мовами, а є здобувачі іноземного походження, які володіють англійською, ЕГ рекомендує ЗВО стимулювати НПП кафедри політології, соціології та культурології ХНПУ щодо вивчення іноземних мов, з метою викладання предметів англійською мовою а також здобуття міжнародних сертифікатів рівня B2. В ЗВО створені можливості та подана інформація щодо міжнародної грантової діяльності та міжнародної академічної мобільності, однак кафедра політології, соціології та культурології не повною мірою використовує ці переваги ЕГ рекомендує ЗВО посилити комплекс заходів по мотивації НПП щодо більш ширшого залучення до міжнародних стажувань, подач заявок на міжнародні гранти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на узгодженість усіх підкритеріїв Критерію 6, наведені сильні сторони і позитивні практики, наявність слабких сторін, які можуть бути швидко усунені, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОНП «Політологія», керуючись підходом, орієнтованим на удосконалення, у контексті критерію 6 експертна група дійшла висновку, що ОНП «Політологія» спеціальності 052 Політологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилась, що учбові аудиторії обладнані необхідними технічними засобами, що є зручним для проведення практичних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень, наявні спеціалізовані комп'ютерні класи, з необхідним програмним забезпеченням, мультимедійним обладнанням та відкритим доступом до мережі Інтернет. За даними моніторингу ЗВО станом матеріально-технічної бази цілком задоволені 27,8 % здобувачів. Більше 55% скоріше задоволені аніж незадоволені, майже 6% вказали, що вони скоріше не задоволені станом матеріально-технічної, а 11% - не змогли визначитися з власним ставленням. (<https://bit.ly/3s1sxuY>). За словами директора бібліотеки О. Коробкіної здобувачі мають доступ до авторефератів та дисертаційних робіт за даною освітньо-науковою програмою. Кафедра політології, соціології та культурології забезпечена власною бібліотекою, науково-методичними матеріалами, матеріально-технічним устаткуванням, яке використовується в навчальному процесі (ПК, засоби мультимедіа і т.п.); робочими та навчальними програмами дисциплін, що ЕГ підтвердив О.Безрук. Також у ЗВО функціонує культурно-мистецький центр, а з травня 2019 р. спеціально обладнана кімната для дітей здобувачів і викладачів «Дитячий універ», яку було продемонстровано ЕГ під час огляду матеріально-технічної бази у режимі відео стріму Ю.Даньком

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів та сервісів (фондів бібліотек, наукометричних баз даних Scopus, Web of Science), матеріально-технічної бази і безкоштовною мережею Wi-Fi. З 1 січня 2021 р. до 31 грудня 2021 р. в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди є доступ до Science Direct. Це повнотекстова база даних компанії Elsevier – одна з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень. До бази даних входить 16 млн. публікацій, 39 000 книг (включно з безстроковим доступом до колекції 2088 електронних монографій 2019-2020 рр.), 2500 журналів. Бібліотека також надає послуги з присвоєння УДК та пошуку джерельної бази для дисертаційних досліджень. Окремо, ЕГ відмітила високий професіоналізм керівника відділу аспірантури І. Разуменко. Відділ аспірантури та докторантури організовує та інформує здобувачів про особливості освітнього процесу, форми контрольних заходів, нові освітні можливості

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО створені належні безпечні умови для навчання здобувачів та роботи НПП. Здобувачі забезпечені комфортними умовами проживання в гуртожитках. Під час перегляду відео та проведення фокус-групи зі здобувачами експерти переконалися у достовірності інформації та безпечності умов проживання шляхом перегляду відео стріму в онлайн режимі, що провела А. Сидоренко. В центральному корпусі та гуртожитках розташовані медичні пункти, що у разі потреби забезпечують необхідну допомогу здобувачам та НПП. Освітнє середовище є безпечним для здобувачів та відповідає чинним стандартам. Дана інформація підтверджена на зустрічі із фокус-групою здобувачів, Гарантом ОП та завідувачем кафедри. Щорічно проводиться планування заходів щодо дотримання безпечних умов праці. ЗВО має сучасну розвинену спортивну інфраструктуру та надає доступ для занять спортом всім здобувачам вищої освіти. Крім того, здобувачі та НПП мають можливість пройти безкоштовне тестування для виявлення коронавірусної хвороби (COVID-19).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ході експертизи ОНП експертами встановлено, що ЗВО доступно та чітко надає всю необхідну інформацію здобувачам. Одним з основних ресурсів де здобувач може знайти необхідну актуальну інформацію є Профспілка студентів, аспірантів і докторантів (<https://bit.ly/3nmF1aW>), яка консулює та інформує здобувачів про наукові, розважальні та інші заходи, що відбуваються в Університеті. Відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету (<https://bit.ly/3xpMxq8>) забезпечує своєчасне оновлення і оприлюднення на сайті Університету організаційно-структурної схеми ХНПУ (після кожної вченої ради за наявності змін у структурі університету), а також організовує та проводить регулярні опитування щодо вдосконалення системи управління якістю у ХНПУ та визначення рівня задоволеності внутрішніх стейкхолдерів діяльністю університету, зокрема процесами менеджменту, кадровою політикою, освітнім середовищем. На сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти (<https://bit.ly/3gGTSeY>) розміщено основні нормативно-правові документи, результати анкетування, рейтинги успішності здобувачів, перелік дисциплін вільного вибору, тощо. Для соціальної підтримки здобувачів у ЗВО працює дитяча кімната (<https://bit.ly/3tYNFiy>) працівники якої безкоштовно надають послуги догляду за дітьми здобувачів та працівників ЗВО. Крім того, в Університеті також працює психологічна служба (<https://bit.ly/3vlotjl>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до пункту 20 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту» в Університеті передбачено належні умови для навчання осіб з особливими потребами з метою їх соціалізації та забезпечення доступності та результативності навчання. Зокрема, у всіх корпусах забезпечено доступ для учасників освітнього процесу з обмеженими можливостями. Так, для доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення створені відповідні умови стосовно встановлених вимог відповідно до локальних документів (<https://bit.ly/2QYMkJZ>). Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалися, що умови для здобувачів з інвалідністю відповідають нормам. ЗВО розроблено ряд нормативних документів, що забезпечують необхідні умови для людей із інвалідністю зокрема це: Накази стосовно людей з інвалідністю в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3dVU9sV>), Положення про порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами (<https://bit.ly/3vi5qtl>), Положення про Навчально-методичний інклюзивний центр (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>). Корпуси обладнані пандусами та кнопками виклику чергових для супроводу осіб із інвалідністю. Серед здобувачів 3-го освітнього рівня спеціальності 052 – Політологія особи з особливими освітніми потребами відсутні. У ЗВО працює Навчально-методичний інклюзивний центр (<https://bit.ly/3vjgyGk>). Серед здобувачів третього освітнього рівня спеціальності 052 – Політологія особи із інвалідністю відсутні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має ряд нормативних документів, що регламентують процедуру вирішення конфліктів (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією). У ЗВО працює Психологічна служба (<http://liderstudent.com.ua/>), Гендерний центр (<http://hnpu.edu.ua/division/gendernyu-centr>). Розроблена Антикорупційна програма (<https://bit.ly/2Qrc3uI>), Положення про запобігання і протидію дискримінаційним та сексуальним домаганням у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3tWb2Jw>); Положення про комісію з етики та управління конфліктами (<https://bit.ly/3tUploZ>); Розроблений Проект Положення про механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<https://bit.ly/3eAlYWM>). У здобувачів ОНП є можливість письмового звернення до Університетської Комісії з етики та управління конфліктами (<https://bit.ly/2QUToHn>) щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією). Врегулювання скарг відбувається шляхом особистого прийому громадян адміністрацією ЗВО у встановлені дні та години відповідно до графіку прийому, який розміщено на офіційному сайті, а також здобувач може скористатися електронною адресою (non_discrimination@hnpu.edu.ua). Про результати розгляду скарг і звернень повідомляється письмово або усно. ЕГ зазначає, що здобувачі ОНП ознайомлені з даними положеннями та процедурами поверхнево та не мають цілісного розуміння щодо вирішення даних конфліктних ситуацій. На зустрічі з фокус -групою з структурними підрозділами голова комісії з етики та управління конфліктами, Ю. Шинкарьов підтвердив, що на даній ОНП конфліктних ситуацій (пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) щодо здобувачів не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Оптимальне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу. Належне методичне забезпечення за кожною із ОК. Відкритість і прозорість закладу у вирішенні конфліктних ситуацій, наявність інструментів та локальної нормативної бази. Позитивні практики. Робота інклюзивного освітнього центру. Відповідність приміщень ЗВО та бібліотеки закладу для зручності здобуття освіти особами з інвалідністю. Безоплатна можливість тестування на корона вірусну хворобу Covid-19.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі у недостатній мірі ознайомлені із алгоритмом вирішення конфліктних ситуацій щодо сексуального домагання, булінгу, проявів корупційних дій, положення щодо яких наявні у ЗВО. Рекомендація. Експертна група рекомендує проводити більш ефективні роз'яснювальні заходи щодо профілактики та вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на узгодженість за усіма підкритеріями Критерію 7, наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОНП «Політологія» у контексті критерію 7 експертна група дійшла висновку, що ОНП 052 Політологія відповідає рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ встановлено, що ЗВО послідовно дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, які визначені і регулюються документами, розміщеними на сайті ЗВО: Положення про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3fTUjR3>). На сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти в відкритому доступі подана інформація щодо нормативної бази ЗВО, що регулює питання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої

програми, поданий алгоритм розробки ОНП, а також надана можливість внесення рекомендацій щодо ОНП. У відповідності до визначених процедур, у 2020 році відбувся перегляд ОНП «Політології» третього рівня вищої освіти. Експертами перевірено і засвідчено дотримання визначених ЗВО процедур, в т.ч. врахування пропозицій стейкхолдерів, під час розробки нової редакції ОНП, зокрема роботодавців та здобувачів ВО. Під час спілкування із представником Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти було встановлено, що ця структура здійснює постійний моніторинг змісту ОНП та надає рекомендації щодо її оновлення. Позитивним є врахування думки роботодавців про оновлення ОНП. Під час інтерв'ю із сервісними службами було встановлено інформацію про те, що надавались консультації щодо змісту ОНП. ЗВО проводить внутрішній моніторинг ОНП, результати заслуховує та реагує на проблеми та зауваження.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час інтерв'ю було з'ясовано, що здобувачі залучаються до перегляду ОНП через опитування <https://bit.ly/3dYyVM1>, що також підтвердили представники студентського самоврядування. Під час спілкуванням ЕГ із керівником Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти, було зазначено, а також при дослідженні веб-сайту ЗВО, що у ЗВО розроблені онлайн-анкети (<http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>), зокрема анкета «Обговорення освітньої програми» за допомогою якої здобувачі та інші бажаючі можуть вносити пропозиції щодо тих чи інших освітніх програм. Під час інтерв'ю із структурними підрозділами було зазначено, що результати опитувань постійно аналізуються та доводяться до відома гаранту ОНП. Здобувачі залучаються до перегляду та внесення змін до ОНП. Студенти залучаються до процесу моніторингу й оновлення ОП також шляхом: спілкування з викладачами в рамках засідань кафедри та у поза навчальний час (неофіційний обмін думками між аспірантами та їхніми науковими керівниками); виявлення їх думки та рекомендацій через онлайн анкетування у он-лайн формах. Згідно офіційного сайту ЗВО, проаналізувавши пункт «Спілка студентів і молоді університету», що одним із важливих завдань студентської спілки є удосконалення навчально-виховної, науково-дослідної, фізкультурно-масової роботи та трудового виховання; роботи у студентських гуртожитках, організації студентського дозвілля, Представники студентського самоврядування запевнили, що їх позиція стосовно будь-яких питань організації освітнього процесу сприймається позитивно загалом адміністрацією університету, адміністрацією факультету і безпосередніми кафедрами, що забезпечують освітній процес за ОНП. У розмові з фокус-групою аспірантів було підтверджено обізнаність здобувачів щодо врахування їх побажань при внесенні змін до ОНП. Представники студентського самоврядування під час зустрічі доповіли, що здобувачі – члени Студентського самоврядування залучені до затвердження ОНП та навчальних планів через представництво у вчених радах Університету та факультету. Експерти отримали підтвердження того, що при розробці нової редакції ОНП «Політологія» була врахована думка здобувачів, зокрема до робочої групи розробки ОНП включений представник ОНП, а результати опитування здобувачів свідчать про врахування їхньої думки при організації та розробки ОНП. Однак, в ході інтерв'ю, не всі здобувачі продемонстрували повне розуміння важливості та їхніх можливостей у внесенні рекомендацій щодо ОНП, тому ЕГ рекомендує провести ЗВО інформаційну компанію для здобувачів цієї ОНП щодо їх можливостей у покращенні освітньої програми та процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічей експертною групою було з'ясовано, що роботодавці безпосередньо залучаються до перегляду ОНП та забезпечення якості ОНП через участь у засіданнях кафедри (протокол кафедри), а також при неформальних спілкуваннях із гарантом ОНП та представниками кафедр, що вони підтвердили під час зустрічі з ЕГ. За результатами зустрічі було підтверджено взаємодії гаранта ОНП та випускової кафедри з роботодавцями. Роботодавці зазначили, що давали пропозиції про включення у навчальний план дисциплін, що було враховано ЗВО. Присутні на зустрічі представники роботодавців продемонстрували реальне залучення до здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП та надали низку пропозицій щодо удосконалення навчального процесу за ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО залучати представників роботодавців до публічних лекцій та запросити їх до викладання на ОНП за сумісництвом. Позитивним є те, що до складу робочої групи ОНП залучено представника роботодавців, доктора політичних наук, професора Поліщука І.О. – Голову молодіжної обласної громадської організації «Спілка молодих демократів», який під час інтерв'ю заявляв про періодичне залучення його до засідань кафедр. Під час інтерв'ю із гарантом ОНП та завідувачем кафедри політології, соціології та культурології було зазначено про періодичне залучення роботодавців до перегляду ОНП та внесення рекомендацій. У підтвердження цього ЕГ були надані сканкопії витягів протоколів: протокол №7 від 10 лютого 2017 року; протокол №6 від 18 січня 2018 р.; протокол №7 від 14 лютого 2019 р.; протокол №12 від 26 червня 2020 р. Відповідні рекомендації були заслухані на засіданнях кафедри та враховані при перегляді ОП. Також, розроблене Положеннями про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ імені Г.С.Сковороди, що регламентує взаємодію із роботодавцями (<https://bit.ly/2QyRz31>). Позитивним є розробка Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти анкети: «Оцінка співпраці з роботодавцями», шляхом якої здійснюється опитування їхньої думки, результати опрацьовуються та доводяться до керівництва ЗВО.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертною групою була розглянута наявна практика взаємодії з випускниками ХНПУ. З'ясовано, що ЗВО здійснює відслідковування кар'єрного шляху та взаємодії з випускниками ОНП. Значна частина випускників працевлаштована у ХНПУ та інших ЗВО Харківської області. ЕГ надано інформацію про відслідковування кар'єрного шляху аспірантів цієї кафедри з 2009 р. та до 2021 р. На початку 2021 р. у цьому ЗВО була створена Асоціацію випускників ХНПУ імені Г.С. Сковороди, яка відповідає за зворотній зв'язок з випускниками ЗВО, здійснює опитування їхньої думки. Під час інтерв'ю з керівником цієї структури було зазначено про початок систематичної роботи асоціації у напрямку збиранні інформації про випускників та активної взаємодії з ними. Випускники ОНП активно залучається до різноманітних наукових заходів кафедри, відвідують дні відкритих дверей та Ярмарки кар'єри, що було підтверджено під час спілкування з випускниками факультету на відкритій зустрічі. Випускники ОНП є одночасно і роботодавцями, тому в ході інтерв'ю підтвердили, те що залучаються до перегляду ОНП, діляться досвідом щодо аналогічних ОНП у своїх ЗВО. Проаналізувавши сайт ХНУП, ЕГ висловлює рекомендацію щодо розташування на офіційному сайті у розділі «Вакансії» також рубрики «Вакансії для випускників», де роботодавці зможуть публікувати оголошення щодо вакансій, та випускники зможуть знайти свою потенційну роботу.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ПУ ЗВО процес забезпечення якості освіти «Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/zwAKw9e>) а також структурно-логічною схемою «Процеси системи управління якістю (СУЯ) ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3fsRqaT>), в якій зазначені основні напрями системи забезпечення якості освіти, відповідальні структурні підрозділи та відповідні нормативні документи, що регламентують цю систему у ЗВО. Експертною комісією встановлено, що система забезпечення якості ЗВО забезпечує контроль якості надання освітніх послуг структурними навчальними підрозділами університету. Під час інтерв'ю керівники Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти та Відділу менеджменту і моніторингу діяльності університету, зазначили, що здійснюють постійний моніторинг результатів та якості викладання у ЗВО та на цій ОП зокрема на регулярній основі, проводять анкетування та виробляють відповідні звіти. Керівництво ЗВО під час інтерв'ю зазначило, що на робочих нарадах щомісячно заслуховують звіти щодо стану якості освіти у ЗВО, приймаються відповідні рішення щодо покращення системи управління якістю. Під час спілкування із відділом аспірантури та завідувачем кафедри, вони зазначили, що здійснюють моніторинг якості освітнього процесу на цій ОП, виявлені недоліки усуваються в робочому порядку. Результати моніторингу успішності здобувачів враховуються при удосконаленні навчального процесу за ОП. Під час зустрічі з адміністративним складом факультету, експерти отримали підтвердження того, що факультет не має значних повноважень у системі внутрішнього забезпечення якості освітніх послуг на даній ОП, тому ЕГ висловлено рекомендацію щодо надання часткових повноважень адміністрації факультету, вченій раді факультету у системі контролю за освітнім процесом, адже факультет є ближчим до кафедри, НПП, ЗВО та краще може знати ситуацію та стан освітнього процесу на цій ОП. Однак, варто зазначити, що безпосереднім питанням контролю якості займається відділ аспірантури та докторантури. Завідуючий відділу аспірантури та докторантури та завідувач кафедри проінформували експертів, що за результатами останньої перевірки недоліків стосовно ОП не виявлено, скарг від здобувачів цієї ОП не поступало. В ході інтерв'ю із адміністрацією ЗВО та факультету їхніми представниками було зазначено, що жодних проблем та недоліків із системою забезпечення якості освіти на цій ОП не було. Представники відділу аспірантури та завідувач кафедри заявили про контроль за якістю викладання на ОП, та належний його рівень.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ході інтерв'ю із керівним менеджментом університету, було зазначено що ЗВО постійно враховує рекомендації, що надаються їм МОН, НАЗЯВО із питань покращення якості освіти. Представник центру ліцензування, акредитації і якості освіти зазначив, що постійно беруть участь у нарадах і вебінарах НАЗЯВО щодо покращення системи якості освіти, результати тренінгів активно впроваджують через гарантів ОНП у освітній процес. Для гарантів ОНП проводяться постійні консультації та тренінги щодо актуалізації інформації щодо покращення якості освіти. Також ЕГ був проаналізований досвід акредитації інших ОНП цього ЗВО. Представники адміністрації ЗВО зазначили, що постійно враховують слушні зауваження експертів з акредитації, процеси щодо покращення якості освіти постійно вдосконалюються ХНПУ. Також було зазначено про прийняття стратегії розвитку університету у 2020 р., де покращення системи якості освіти є пріоритетним напрямом.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час експертизи комісією встановлено, що сформована на теперішній час в ЗВО культура якості забезпечує залучення академічної спільноти до розвитку ОНП «Політологія» та сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності за цією програмою. Формування системи внутрішнього забезпечення якості здійснюється у відповідності Статутом ХПНУ (<https://bit.ly/3fuu6Kb>) та у структурній схемі «Процеси системи управління якістю освіти ХПНУ ім. Г. Сковороди», де зазначено основні засади політики і процедури внутрішнього забезпечення якості освіти та розподіл відповідальності між структурними підрозділами у цій системі. Структурно-логічною схемою щодо внутрішнього забезпечення якості освіти на ОНП є: Менеджмент ЗВО, Вчена рада університету, структурні підрозділи ЗВО, завідувач відділу аспірантури і докторантури, завідувач кафедри політології, соціології та культурології. Керівником центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти здійснюється внутрішній аудит ОНП. Зокрема у 2020 році цей відділ проводив аудит даної ОНП «Політологія», визначені основні переваги та проблеми, надані рекомендації щодо покращення освітнього процесу на цій ОНП. Завідувачем кафедри та Гарантом було підтверджено врахування рекомендацій цього аудиту. Під час зустрічі експертної комісії із керівництвом університету, адміністративним складом, НПП, здобувачами, представниками студентського самоврядування і роботодавцями вони показали, що визначена цими документами спрямованість на постійне удосконалення культури якості добре усвідомлюється всіма учасниками освітнього процесу і реалізується через їх залучення і активну участь у здійсненні процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність у ЗВО чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, та дотримання визначених ЗВО процедур, в т.ч. врахування пропозицій стейкхолдерів під час складання нової редакції ОНП. Здобувачі та роботодавці широко залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, їх думка врахована під час складання нової редакції. Роботодавці добре розуміють особливості підготовки здобувачів за ОНП та зацікавлені у працевлаштуванні випускників програми. У ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності за цією програмою. Спрямованість на постійне удосконалення культури якості добре усвідомлюється всіма учасниками освітнього процесу і реалізується через їх залучення і активну участь у здійсненні процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості. У ЗВО існує форма опитування зворотного зв'язку для роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На сайті ЗВО у розділі у розділі «Вакансії» ЕГ рекомендує створити рубрику «Вакансії для випускників», де роботодавці зможуть публікувати оголошення щодо вакансій, а випускники зможуть знайти свою потенційну роботу. Не всі здобувачі продемонстрували повне розуміння важливості та їхніх можливостей у внесенні рекомендацій щодо ОНП, тому ЕГ рекомендує провести ЗВО інформаційну компанію для здобувачів цієї ОНП щодо їх можливостей у покращенні освітньої програми та процесу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на узгодженість усіх підкритеріїв Критерію 8, наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОНП «Політологія» у контексті критерію 8 експертна група дійшла висновку, що ОНП «Політологія» спеціальності 052 Політологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою з'ясовано, що права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в Університеті регулюються наступними документами: 1. Статутом університету (<https://bit.ly/2PoMQQP>). 2. Колективним договором (<https://bit.ly/3xuGb9c>). 3. Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового)

рівня вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/2Qs3eRk>). Під час фокус-груп було з'ясовано, що здобувачі та науково-педагогічний персонал поінформовані про наявність зазначених регламентуючих документів та ознайомлені з місцем їх розміщення. Загалом, аналіз сторінок сайту ЗВО дає можливість стверджувати, що доступ до необхідних документів/інформації є зручним та доступним для користувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Вивчивши сайт ЗВО, експертна група переконала, що проекти ОНП (доктор філософії) за 2020 (<https://bit.ly/34PUXKz>) та 2021 роки (<https://bit.ly/3x3L4Vvk>) розміщені на сторінці центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди (<https://bit.ly/3wDcLEo>). Також, з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) на сайті університету розміщено активне посилання «Зворотній зв'язок» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>). Університет має власну Facebook сторінку, що налічує близько 4 тис. користувачів (<https://bit.ly/3vA65qv/>). Під час фокус-групи з роботодавцями з'ясовано, що вони долучаються до обговорення, про що свідчать протоколи засідання кафедри політології, соціології і культурології та протоколи засідань проектною групи. Аналіз роботи фокус-групи із здобувачами демонструє їх поінформованість про можливість впливу на зміст освітньо-наукової програми. ЕГ під час фокус-групи із здобувачами зафіксовано, що пропозиції вносяться здобувачами на засіданнях кафедри, а також під час неформального спілкування з Гарантом ОНП та НПП. Відтак, процес обговорення та внесення пропозицій від заінтересованих сторін є відкритим та прозорим.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У розділі сайту «Відвідувачу» на сторінці Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти розміщена інформація про попередні та актуальну ОНП (<https://bit.ly/3wHAFic>). Варто зазначити, що для звичайного користувача доступ до ОНП на сайті ЗВО не є достатньо зручним у користуванні. Аналіз сторінки із співробітниками кафедри продемонстрував, що кожен користувач в доступній та зрозумілій формі має змогу ознайомитись з основними науковими інтересами викладачів, а також переглянути їхні профілі в Google Академії та ORCID. Однак, дана інформація про гаранта ОП на сайті кафедри політології, соціології і культурології відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація про ОНП є актуальною та зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу. На сайті ЗВО оприлюднені рецензії стейкхолдерів щодо покращення ОНП «Політологія». На сайті кафедри надана чітка та лаконічна інформація про всіх співробітників кафедри. Позитивною практикою є зручна форма для відгуків та пропозицій заінтересованих сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сторінці кафедри відсутня інформація про Гаранта ОНП. Доступ до ОП для користувача, що не є учасником освітнього процесу у ЗВО є достатньо складним. Кафедра не має власного презентаційного промо-відео, що допоможе у залученні потенційних здобувачів та майбутніх роботодавців. Рекомендації. Створити персональний профіль Гаранта ОНП та надати вичерпну інформацію про його наукові інтереси, що сприятиме відкритості ОНП і залученню потенційних здобувачів. Розробити промо-ролик про кафедру та розмістити його на сторінці кафедри політології, соціології і культурології, що сприятиме залученню потенційних здобувачів до ЗВО та кафедри зокрема з інших міст та регіонів України, а також стане яскравим презентаційним доповненням та рекламним продуктом Університету. Вдосконалити дизайн розділу, де розміщуються ОНП, що дасть можливість потенційним стейкхолдерам та здобувачам покращити якість ОНП та підвищити її науково-практичне значення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на узгодженість за усіма під критеріями Критерію 9, керуючись підходом, орієнтованим на удосконалення, сильними сторонами та позитивними практиками, виявленими недоліками, що можуть бути швидко усунені, Експертна група вважає, що ОНП «Політологія» спеціальності 052 Політологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів, про що здобувачі зазначили на зустрічі із ЕГ. Освітні компоненти охоплюють наукові інтереси аспірантів. Дисертаційні роботи включають тематику аналізу сучасних політичних проблем, у тому числі безпекових, як зазначено СО. Зокрема, тема здобувача А. Разметаєва «Окупаційні режими у сучасному політичному процесі: політико-інституційний вимір» І.Свистун «Громадські об'єднання як чинник демократизації українського суспільства», Ю. Дьомкіна « Особливості взаємодії органів державної влади та неурядових організацій в Україні: політико-інституційний вимір», А. Монастирний «Політичне лідерство в умовах демократичних трансформацій: український контекст» можуть досягати програмних результатів в ОК 7 Політичні інститути та процеси (4 кредити), ОК6 Прикладна політологія (4 кредити) ОНП, а також у циклах 1.1 та 1.2 обов'язкової компоненти ОНП. Водночас розробка наукової тематики окремих здобувачів, як-от Д. Колотило «Менталітет та національний характер у засобах масової інформації: політологічний вимір», Б. Будянського «Формування територіальних громад в Україні: політико-інституційний вимір», Д. Шершньов «Інтернет як простір політичного маніпулювання», Г.Нечаєва «Виборчий процес у сучасному світі: компаративістський підхід», Є. Савенко «Політико-культурні детермінанти брендингу території в процесі децентралізації в Україні» І.Вербицька «Реклама у політичному процесі України: політико-технологічний вимір» потребують у нормативній частині ОНП ОК, які повністю забезпечать досягненню ПР, хоча частково ПР досягаються. Додаткову підготовку здобувачів надають вибіркові дисципліни, хоча вони не забезпечують програмні результати. Перелік ВД складений із урахуванням побажань стейкхолдерів, спрямовані на формування глибоких знань про безпековий сегмент сучасних держав (ВД1 Міжнародна та регіональна безпека в умовах сучасного світового порядку, ВД2 Політична та інформаційна безпека у сучасному світі, ВД3 Війни в сучасному світі: політологічний аналіз; набуття професійних навичок у політико-прикладній діяльності ОК-4 Прикладна політологія в сучасних політичних реаліях, ОК-7: Політична аналітика та політичне консультування в умовах глобального розвитку); проблемного поля медіа у політиці (ВД1: «Мас-медіа та політика: сучасні проблеми»). Із метою формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів третього (освітньо-наукового) на ОНП «Політологія» пропонується перелік вибіркових курсів із урахуванням наукових інтересів та тем здобувачів. Свідченням цього є найбільша кількість здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня 1 року навчання, які обрали «Мас-медіа та політика: сучасні проблеми»

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

За результатами візиту ЕГ та наданої Гарантом інформації наукова діяльність здобувачів відповідає напрямові досліджень наукових керівників. Так, тема А.Разметаєва «Окупаційні режими у сучасному політичному процесі: політикоінституційний вимір» відповідає науковій тематиці наукового керівника Г. Куц. Про це свідчать публікації: Г. М Категорії «національна безпека» і «державна безпека»: сутнісні та змістовні особливості / Г. М. Куц // Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. – Харків : Право, 2021. – 776 с. – С. 134–151. 2. Kuts H., Nakonechny V., Kuts Y., Sergeyeva O. Social protection priorities for internal migrants in Kharkiv region, Ukraine // Clinical Social Work and Health Intervention. – Vol. 11. – No. 4. – 2020. – P. 7–13. Тематика, Д.Колотило «Менталітет та національний характер у засобах масової інформації: політологічний вимір» у цілому відповідає тематиці наукового керівника Ю.Данько: Данько Ю.А. Особливості використання Інтернеттехнологій на президентських виборах 2019 року в Україні / Ю.А. Данько, Н.Г. Білоцерківська // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: Збірник наукових праць / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2019. – Вип. 2 (18). – С. 48 -60 . 3. Данько Ю.А. Дослідження публічної політики у політичному дискурсі / Ю.А. Данько // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: Збірник наукових праць / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2016. – Вип. 1 (11). – 191 с. – С. 30 -38. Здобувачі та наукові керівники мають дотичні наукові інтереси. На ОНП успішно відбулись 14.05.2021 р. разові захисти дисертацій випускників ОНП. Зокрема тема роботи Т. Андрієвського «Гібридна війна у політичному процесі: особливості проявів та засоби протидії», науковий керівник: О.Безрук, кандидат політичних наук, доцент (<https://bit.ly/2TroYvc>), Ю.Тяпкіної «Армія та суспільство: політико-інституційний вимір», науковий керівник І.Денисенко, доктор філософських наук, професор; (<https://bit.ly/3fPTp8l>), А.Житко «Соціально-політичний феномен популізму: інформаційно-безпековий аспект», науковий керівник Т. Савельєва, кандидат політичних наук,

(<https://bit.ly/3vAig6S>). Це свідчить, на думку ЕГ, здатність ОНП готувати випускників на якісному рівні, оскільки до формування разових рад існує чітка вимога здатності сформувати такі разові ради і мати належного рівня науковців.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

На факультеті наявний збірник наукових праць «Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки», яке на даний момент не є фаховим виданням, однак під час інтерв'ю гарант ОНП зазначила про підготовку документів щодо перереєстрацію видання у якості фахового видання. Щорічно здобувачі ОНП залучаються до науково-практичної конференції «Соціалізація молоді в сучасних соціально-політичних контекстах», що проводиться факультетом. Аспіранти залучені до наукових семінарів, що проводяться на кафедрі, та самі їх проводять. У ЗВО забезпечені належні умови для роботи здобувачів ОНП (наявні три бібліотеки, кафедральна бібліотека, оцифровані видання, доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, аспірантські аудиторії, що обладнані комп'ютерною технікою). Під час інтерв'ю із представником бібліотеки та науковими керівниками було зазначено, що перелік наукових фахових видань України та зарубіжних з тематики аспірантів повідомляється здобувачам. Гарант ОНП та НПП кафедри під час інтерв'ю відзначили, що залучаються аспірантів до наукових заходів, що проходять у регіоні, в Україні та за кордоном. Під час інтерв'ю із здобувачами ОНП, гарантом, НПП було зазначено, що аспіранти та тематика їхніх робіт корелюється із кафедральною комплексною науковою тематикою «Соціалізація особистості в сучасних соціокультурних і соціально-політичних контекстах» (0119U101695 від 02.05.2019 р.). В рамках ЗВО існує Рада молодих вчених, однак при спілкуванні із головою цієї структури було зазначено, що представники цієї ОНП не є її членами, тому ЕГ рекомендує провести мотиваційні заходи з метою більш активного залучення аспірантів до активної участі у Раді. Також на даній кафедрі в рамках цієї ОНП відсутні проблемні групи/наукові гуртки/науково-дослідні центри, тому ЕГ рекомендує посилити роботу у цьому напрямку.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

У ЗВО питання міжнародної академічної мобільності регулюється «Положеннями про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди» (<https://bit.ly/3gB1GBA>), Стратегією інтернаціоналізації ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/2S8m9kv>). В університеті функціонує Центр міжнародного співробітництва і міжнародної освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop>), що забезпечує напрям інтернаціоналізації ЗВО. ХНПУ ім. Г. Сковороди має широке коло міжнародних партнерів та активно співпрацює з ними. Під час інтерв'ю із керівником Центру міжнародного співробітництва і міжнародної освіти було зазначено про систематичні семінари щодо пропагування міжнародної академічної мобільності серед здобувачів ЗВО та цієї ОНП. Здобувачі ОНП мають публікації у закордонних наукових виданнях, беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях, у міжнародних заходах, що проводяться на базі ХНПУ, в заходах, що проводяться під егідою ОБСЄ. Під час спілкування із НПП, керівниками аспірантів та здобувачами ОНП було встановлено, що аспіранти не беруть участь у міжнародній академічній мобільності (в зв'язку з ситуацією із пандемією), Також відсутні практики участі у міжнародній грантовій діяльності. ЕГ рекомендує ЗВО активізувати, враховуючи широке коло міжнародних партнерів ЗВО, міжнародні стажування здобувачів ОНП, стимулювати аспірантів до подання індивідуальних та колективних грантів, організації міжнародних наукових заходів на кафедрі із залученням здобувачів цієї ОНП.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У результаті наданих ЗВО документів, зокрема, що стосуються участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах ЕГ з'ясовано, що наукові керівники є співвиконавцями прикладної науково-дослідницької роботи кафедри «Соціалізація особистості в сучасних соціокультурних і соціально-політичних контекстах» (0119U101695 від 02.05.2019 р.), що відповідає науковому напрямку спеціальності 052 «Політологія». Здобувач А.Разметаєв, науковим керівником якого є Г.Куц має ряд наукових праць дотичним до обраної здобувачем проблематики. Здобувач Д.Колотило у рамках дисертаційного дослідження вивчає роль менталітету та національного характеру у засобах масової інформації, а його науковий керівник, доцент кафедри Ю.Данько є експертом у галузі інформаційних технологій, про що свідчать його наукові публікації, а також високий показник цитування (115) у профілі «Google Академії». Науковий керівник здобувача Д.Шершньова О. Роговський із 2014 по 2016 рр. був членом спеціалізованої вченої ради К 64.053.09 по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Науковий керівник здобувача Б.Будянского І.Денисенко є головний редактором збірника наукових праць «Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки» ХНПУ імені Г.С. Сковороди, а також членом редакційної колегії науково-теоретичного журналу Вісника

Брестського державного університету імені О.С. Пушкіна (Серія Філософія. Політологія, Соціологія) (Республіка Білорусь). Із 2014 по 2019 рр. була членом спеціалізованої вченої ради К 64.053.09 ХНПУ імені Г.С. Сковороди по захисту кандидатських дисертацій із політичних наук. Завідувач кафедри О.Безрук є науковим керівником здобувачки Е.Баян М. Салех, у 2014–2019 роках був ученим секретарем спеціалізованої вченої ради К 64.053.09 ХНПУ імені Г.С. Сковороди по захисту кандидатських дисертацій із політичних наук. Значна частина наукових керівників аспірантів беруть участь у науково-дослідних та грантових проєктах. Так, у 2019 р. кафедрою політології, соціології та культурології була розроблена науково-дослідна тема «Політичні стереотипи мешканців Харківщини в умовах демократичних трансформацій: інформаційно-безпековий ракурс», що на конкурсі МОН України серед проєктів фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок отримала 55 балів серед проєктів із суспільно-політичних наук. У 2020 р. реалізовано спільний грантовий проєкт ХНПУ імені Г.С. Сковороди та Генерального Консульства Республіки Польща в Харкові (тема «Політичні перетворення в Україні та Польщі на поч. 20 ст»). Кафедрою на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди із 2010 р. щорічно (за участю науковців із Білорусії, Грузії, Канади, Німеччини та Польщі) проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Соціалізація особистості у сучасних соціокультурних та соціально-політичних контекстах».

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Зустріч ЕГ із керівництвом ЗВО дала змогу верифікувати системність заходів для популяризації академічної доброчесності. Ключовими нормативними документами ХНПУ щодо дотримання академічної доброчесності є: 1) Кодекс академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3sXsXOu>). 2) Положення про комісію з питань академічної доброчесності (<https://bit.ly/3u04LMQ>). 3) Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://bit.ly/3gCTOgt>). 4) Інструкція про порядок перевірки дисертацій аспірантів і докторантів на наявність академічного плагіату (<https://bit.ly/3nuV46w>). Ректор ЗВО Ю.Бойчук, на зустрічі з експертами наголосив на важливості дотримання академічної доброчесності серед здобувачів та НПП і запевнив ЕГ, що Університет постійно вживає ряд заходів з даного питання. На підставі аналізу звіту самооцінювання та фокус-групи із Гарантом встановлено, що наявна можливість перевіряти власні роботи через сервіс «Unicheck»), який є безкоштовним для всіх учасників освітнього процесу. Також у відкритому доступі є електронний репозитарій наукових публікацій університету (<https://bit.ly/34tVh17>), що сприяє популяризації академічної доброчесності. За порушення академічної доброчесності для здобувачів та керівників передбачено наступні санкції: повторне проходження оцінювання навчальної роботи; зниження результатів оцінювання за навчальним компонентом; відкликання робіт з друку; заборона виступати рецензентом, науковим керівником на визначений термін; заборона до участі в конкурсах на гранти та стипендії тощо. За період реалізації ОНП виявлення порушень академічної доброчесності серед наукових керівників та аспірантів не було, такі порушення виявляються внаслідок перевірки на антиплагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

У ЗВО створені належні умови для успішного проведення наукових досліджень, наявний розгалужений бібліотечний фонд, до якого мають безперешкодний доступ здобувачі та ОНП. Наявна можливість перевіряти власні роботи через сервіс «Unicheck», який є безкоштовним для всіх учасників освітнього процесу. Викладачі кафедри мають високі показники цитування у профілі «Google Академії». Тематика робіт аспірантів корелюється із кафедральною комплексною науковою тематикою «Соціалізація особистості в сучасних соціокультурних і соціально-політичних контекстах» (0119U101695 від 02.05.2019 р.) та із тематикою дослідження керівників. У відкритому доступі є електронний репозитарій наукових публікацій університету, що сприяє популяризації академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

ЗВО у Відомостях самооцінювання вказує, що для здобувачів створені умови для участі в дослідницьких проєктах в Україні та за кордоном, однак здобувачі користуються ними не у повній мірі. Низька міжнародна академічна мобільність і грантова діяльність. В рамках ЗВО існує Рада молодих вчених, однак при спілкуванні із головою цієї структури було зазначено, що представники цієї ОП не є її членами, тому ЕГ рекомендує провести мотиваційні заходи з метою більш активного залучення аспірантів до активної участі у Раді. На випусковій кафедрі в рамках цієї ОНП відсутні проблемні групи/наукові гуртки/науково-дослідні центри, тому ЕГ рекомендує посилити роботу у цьому напрямку.

Рівень відповідності Критерію 10.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на узгодженість за всіма підкритеріями Критерію 10, наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОНП «Політологія» у контексті критерію 10 експертна група дійшла висновку, що ОНП «Політологія» спеціальності 052 Політологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЗВО велику увагу надає виховному аспекту, зокрема розвитку університетських традицій, активно залучаючи здобувачів, що є позитивним. ЕГ вважає за необхідне повідомити, що під час візиту до ЗВО під час інтерв'ю із фокус-групою здобувачів виникла підозра щодо порушення академічної доброчесності у однієї із здобувачок. Гарант надала ЕГ письмове пояснення щодо даного інциденту. Гарант після розмови із здобувачкою пояснила, що даний інцидент не містить порушень академічної доброчесності, а є співпадінням зовнішніх обставин. Даний випадок мав одноразовий прояв та не впливає на загальне позитивне враження від ЗВО.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ярош Оксана Богданівна

Члени експертної групи

Цебенко Олег Олександрович

Кополовець Роман Володимирович